

DOMOLJUB

opise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina ene 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Neupravičeno breme

V zadnji številki »Domoljub« smo opozili na važnost, ki jo ima tudi za kmeta gospodarska politika naših mest, zlasti Ljubljane. Za enkrat smo se dotaknili zadnjic le proračanja ljubljanske tržnice, ki jo obljublja že kakih 30 let, a je še danes ni nikjer in na katero menda tudi nihče ne misli. Ob tej triliki smo tudi vprašali, zakaj mora potem koliški kmet plačati tudi na mitnicah razmeroma visoko užitnino od vsakega litra uvoženega mleka in vsakega krompirja.

Da, ta užitnina! Če pogledamo n. pr. ljubljanski mestni proračun, vidimo, da znese samo užitnina nad eno tretjino vseh mestnih dovodov torej težke milijone.

Načelno je večina posrednih davkov kričena, prav posebno krivičen davek je pa še užitnina na nojne živiljenjske potrebščine, ker ladene vse prebivalstvo, ne glede na njegovo gospodarsko moč enako močno. Torej bogat zgovec ali tovarnar plača za krompir, solato, mleko in druge nojne potrebščine svojega gospodinjstva prav toliko daveka, kakor njegov delavec, ki ima danes 20—30 Din plače na dan in mora preživljati 3—6 člansko družino. Mislimo, da je krivičnost tega sistema vsakemu očitna.

Prav tako je pa pri užitinskem davku tako prizadet tudi kmet, saj se v praksi prevale slični neposredni davki na konsumenta, to je na onega, ki kupuje, le tari, kjer je prodaja dobro organizirana, kar pa pri kmetu žal ni. Tako tudi mestne užitnine ne občuti le revno prebivalstvo, temveč tudi kmet, ki mora na ta način prispevati k stroškom mesta. Vendaj je gospodarski položaj našega kmeta danes tak, da še svojih lastnih najnovejših potrebščin ne more več zmagovati, kaj sele, da bi prispeval še k mestnim. Upravičena je zato vedno večja nevolja, ki se pojavi med kmetiškim prebivalstvom proti davčni politiki naših mest in seveda tudi upravičena nevolja, da se tak način kritija mestnih potreb čim prej odpravi. Najmanj kar moremo in smemo zahtevati je, da se takoj odpravi užitnina na vse nojne živiljenjske potrebščine, zlasti torej na vse tiste kmetiške pridele, ki služijo za prehrano širokih ljudskih slojev, torej na mleko, zelenjavu, sočivje, krompir in slično. V tem pogledu se interesira kmeta krijejo z interesi ogromne večine mestnega prebivalstva, zato je seveda tudi dolžnost vseh prizadetih, da jih upoštevajo. Toda ne v ljubljanskem občinskem svetu in ne v banovinskem svetu, ki je ravno te dni zboroval, nismo še slišali o tem važnem vprašanju nobene besede.

Dobro vemo, da so potrebe mestne blagajne večje nego potrebe kmetiških občin, to da za njih napolnitev naj se poslužujejo mesta

socijalno pravičnejših sredstev. Kdor je prebral zadnje tedne neko časopisje, je uvidel, da je v Ljubljani in po drugih naših večjih mestih še vedno precej ljudi, ki imajo dovolj denarja tudi za docela nepotrebne stvari, kaže je n. pr. predpustno veseljačenje. Naš kmet danes marsikje še za sol in za petrolej nima, zato naj se od njega tudi ne zahteva, da bo plačeval namesto onih, ki se v mestih veselo vrte do ranega jutra in ki so lahko zmetali tisočake samo za to, da so se za tak večer oblekl po modi. Ljubljana in druga mesta v predpustu milijone zaplešejo, milijone zapijejo čez mero, privoščijo si vse dobrote tega sveta, a ravno ti sloji plačajo najmanj. Ni dolgo tega, kar smo brali, da je n. pr. skoro ves — Šampanjec, ki ga v Ljubljani popijejo, utihotapljen, dočim ne more skozi gosto fronto budnih mitničarjev nobeno peresce so-

late in noben liter mleka. Je pa še sto in sto predmetov, ki niso za življenje nujno potrebni, sto in sto prilik luksusa in zabave, kamor naj gre mestna blagajna iskat svojih dohodkov, nima pa pravice zahtevati, da bi plačevala luksus in zabavo bogatih slojev ljubljanski dečave in okoliški kmet.

Menimo, da bi bila dolžnost okoliških občin prav gori do Kranja in dolji do Grosuplja in še dlje, da bi se za to vprašanje zavzele in začele s primerno akcijo, da krene mestna davčna politika na druga in drugačna pota. Dokler je kmet vsaj za silo izhajal, tudi proti tem neupravičenim bremenom ni godrnjal preveč, toda v zadnjih letih se je njegov položaj tako zelo poslabšal, da še upravičenih bremen več ne zmaguje, kaj še ne upravičena. Pozivamo zato novo izvoljene občinske obore, da se za to zadevo zavzamejo in jo tudi primerno urede, kajti to je tudi ena izmed njih — dolžnosti.

Občinski računski zaključki

Ako primerjamo predpise starih občinskih zakonov z določbami novega zakona o občinah, ki se nanašajo na letne računske zaključke, vidimo, da je postopek, kolikor gre za kontrolo javnosti in za kompetenco občinskih odborov, zelo skrajšan. V tem pogledu določa § 102 novega zakona: O izvršitvi proračuna sestavi občinska uprava v teku prvega polletja naslednjega leta zaključni račun in ga razgrne za dobo osmih dni na občni vpogled, nakar ga skupaj z vloženimi ugovori predloži občinskemu odboru, ki odloča o odobritvi in morebitnih povračilih. — A § 103. novega zakona o občinah se glasi: Zaključni račun z izvlečkom iz inventarja in z bilanco se dostavi oblastvu, ki je pristojno za pregled občinskih računov.

Ker tudi novi občinski zakon daje javnosti pravico izvrševati nadzorstvo nad javnim občinskim gospodarstvom ter ima vsak občan tudi sedaj pravico zahtevati, da se mu dovoli opogled v občinske račune, hočemo dati v tem pogledu nekaj navodil.

Predvsem opozarjam, da je vpogled v občinske račune doposten občanom samo v osemnovečni dobi razpoložitve. To je treba pomniti, da ne bodo občani zamujali postavno določenega roka! Samo v tej osemnovečni dobi imajo občani pravico vlagati ugovore zoper izdatke, ki se jim zde neopravičeni, posebno ako zanje ni dano kritje v proračunu. Ti ugovori so lahko pismeni ali pa ustno podani na zapisnik v občinskem uradu. Ugovori so kolka prosti, ako so podani v javnih zadevah občinskega gospodarstva. Kaj drugačega je, ako ugovarja občan kakemu izdatku, ki zadeva njega osebno ali njegove zasebne koristi. V takem primeru mora seveda plačati kolek za 5 Din,

najsi napravi pisemno vlogo ali poda ugovor na zapisnik.

Kateri čas je določen za sestavo zaključnega računa in posebe za razgrnitev na vpogled? Po zmislu § 102. ni dvoma, da je v navedenih določilih mišljeno prvo polletje kolesarskega proračunskega leta.

Ker traja proračunsko leto do 31. marca, izhaja iz teh določil, da se mora v naslednjih treh mesecih: aprila, maja in junija, izvršiti ves zakonito predpisani postopek. V teh treh mesecih mora biti torej občinski račun zaključen in odobren po občinskem odboru. Proračun in zaključni račun pa morata reševati v javni seji. (Pripetilo se je, da je bila pri reševanju računov javnost izključena že v prejšnjih časih, ko so veljali še stari prožnejši občinski zakoni. — Izključitev javnosti je bila protipostavna prav tako prej kakor bi bila protipostavna sedaj tudi po novem zakonu o občinah.)

Zakon določa dalje, da izvršuje državna uprava nadzorstvo nad samoupravnimi posli občinskih samoupravnih organov po okrajnem načelniku (§ 121.), in da je to nadzorno oblastvo dolžno pregledati občinsko blagajno in račune vsaj enkrat na leto. Občinske revizije, ki jih je prej izvrševal deželni odbor in potem občinski odbor, nazadnje pa banska uprava, so torej prešle na okrajna načelnstva. Vendaj ta oblastva s tem še niso pristojna za končni pregled in za odobravanje občinskih računov. Ta pravica je pridržana glavnemu kontroli po posebnem za njo veljavnem zakonu; izvršuje jo pod podrejenih takozvanih »mesnih« (= krajevnih) kontrolah. — Za območje dravske banovine obstoji taka krajevna kontrola pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani.

RAZGLED PO SVETU

Narod je uzel metlo v roke

Pisali smo že v grdi zadeli Stavškega. Odškriš so, da je predlagani vagabund uspejal francosko ljudstvo in državo za dve milijardi dinarjev in da je pri tem neobčenom poslu včasih ne samo spoščanje, ampak tudi podporo ministrov in visokih državnih uradnikov. Dognali so, da so ministri in poslanci sami iz celo vse radikalno-socialna (francoska) stranka ponakali pose v Stavškihne neobčenem koritu.

Kaznesto da bi Chautempsova vlada odločno naslopi in bicer ozira na desno in levo stvar resničnosti. Krivce pa postavila pred sodiste, se si merobojni vladni krog zelo prezadavati, da bi vse umazanjanje potiseli. Policijskega nadzornika, ki si je upal nastopiti za pravico in resnic, so pregnali s slabočnega mestna in so ga hoteli predstaviti za kazeno nekdanju v Afriko.

Tedaj je zasedel pariske ulice francoski narod in je zaklical sieparjem in gojnjom in njih zaščitnikom: Stoj! Zahtevamo vladu ne-nedovoljnih rok!

Odstopila je Chautempsova in nastopila je Deladierjeva vlada, nih boljša od prejšnjega. Deladier je poklical na ulice policijo in vojsko in točno in brzostrelnim proti tistim, ki so hoteli da zavladajo v parlamentu in državni upravi red in poštene. Kri okrog 20 mrtvih in več kot tisoč ranjenih je namordila tla v okolici pariskega parlamenta. Ena otočnica je trajala štiri. To priliko so uporabili slabji ljudje, ki jih je povsed dovolj: so poizkušali razgoli ministerstvo za vojno in mornarico, so povzročili požar številnih avtobusov in izple-

niti mnogo legovin. Ves Pariz pa se je pripravil, da nasledijo noč z vsemu silnim našnemu parlamentu in ga zadrži, zgodljive politike pa kaznuje tako kot so zaslužili.

K sredji je zmogla v zadnjem trenutku pamet. Predsednik republike je Deladierjevi vlasti pokazal vrata in poveril sestavo nove vlade novemu predsedniku republike Doumergueju, ki ga ima ljudstvo za postenjaka in se je zato nekoliko ponarilo.

V vlasti so zasedli socialisti, ki rujejo naprej, vse stranke. Nezadovoljni so monarhisti in komunisti, ki pa tudi v Franciji ne manjka. Proginali so splošno stavka, kateri so se pridružili v ogromni vereni komunistični stranki pripadajoči vsej in predstoj. Vsi pa su mislili, da so sedanje zanesljive kazne nadale primerne za lastek sovjetske - inde je udeležev Franceju na ruski način.

Če bi nam Francija ne bila ljuba in druga, kakor nam je, bi meščanski liberalski in rimsko-naravni prvič vsekaj na nekaj let boljševiški bil. Zakaj oni so bili tisti, ki so iz samega sovražstva do vere in Cerkve podpirali brezversko vzgojno delo teh učiteljev in teh profesorjev.

Tako pa iskreno želimo, da bi g. Doumergue in njegovi vladni tovarisi uspešno dovršili pomiritev razburjenih duhov in dali Franciji doma in v tujini zoper glas poštene, demokratичne, krščanske države. Da, tudi krščanske, zakaj ravno zadnji tedni so več kot nazorno pokazati, da besedi zvestoba in poštence malo pomenita, ako nista oprti na božjo poslavo.

KATOLIŠKA CERKEV

• Pretiran nacionalizem je sovražnik človeškega rodu. Nedavno je sprejel papež nekega novinarja in mu je podal zanimive izjave. O miru, pravi, da je mogoč le pod Kristusom vladarjem. Vendar je položaj danes tako resen, da bi bilo želeli uspeha prizadevanjem za mir. Nikdar se ne sme prezreti, da vojna nevarnost lahko vodi v vojno. Gleda meddržavnih pogodb po vojni je sv. oče mnenja, da se miru ne da zajamčiti s samimi papirnatimi dogovori. Le oni mir, ki ima svoj sedež v srcu, zamore biti trajen. Zato rabimo miru, ki bo predrl v srca in človeštvo vodil v odkrito, bratovsko in resnično krščansko ljubezen do bližnjega. Izjavil se je tudi o nacionalizmu: med vsemi pretiravanji, ki jih moremo danes v svetu ugotoviti, je najbolj vznemirjujoče ono, ki pod plastičem resničnega domoljubja, kateri je vsekakor hvalevreden, draži narod dotlej.

Le-tej se morajo predlagati zaključni računi s prepis inventarjev in bilane.

Samo toliko naj še povemo, da je ta kontrola silno stroga ter ne pozna šale. Po teh predpisih jmeni za pravilno gospodarstvo, za več neopravilen ali prekoroden izdatek preko proračuna in z njim odobrene potrebštine osebno tisti, ki gospodari z javnim občinskim denarjem in ki polnega računa. F. K.-n.

da ne prizna več nikogar nad seboj. Ta nacionalizem je sovražnik resničnega miru in človeškega blagostanja sploh. Ljubezni do naroda ni nikakor obsojati, pač pa zagrzenost gotovih ljudi, ki za vedno bolj pretirano slavljenje svoje dežele segajo po vseh mogočih in tudi nedovoljenih sredstvih.

AVSTRIJA

• Par političnih. Avstrijski kancler dr. Dollfuss je sprejel francoskega, italijanskega in angleškega poslanika ter jim sporočil, da bo avstrijska vlada predložila svoj spor z nemško vladu Društva narodov v rešitev. — Avstrijski kmetje so priedili na Svečnico na Dunaju mogočno manifestacijo za neodvisnost Avstrije in za obranitev Dollfussove vlade. Manifestacije se je udeležilo nad 100.000

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette, Paris

Odpremlja denar v Jugoslavijo
na najhitrejšem in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkušnje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na našo čekovno računo:
BRDILJA: No 2004-04 Bratislava, FRANCIJA: No 1117-04 Paris, HOLANDIJA: No 1458-04 Ned. Dienst, LUKSEMBURG: No 5067 Luxembourg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

kmetov. — Sina in svaka avstrijskega posnika v Rimu Rimeljna se v Gradcu zaprikerata se udeležujevala kot narodna socialistična Partija, da je valjet tega omajano tudi stalna poslanica. — Na dan 30. januarja je se pripravljali avstrijski Hitlerjevi revolucioni. H bi morale naprej izbrunuti na Tirolskem, potem pa naj bi se razstreliti na vse avstrijske dežele. Z mobilizacijo tirolskih hajmverorcev pa je bila revolucija preprečena in oblikarja z zapada nad 1000 narodnih socialistov. V zadnjem času se Dollfuss na hajmverorcev, ki so katolički misli ne preveri naklonjeni avstrijski fašisti, zelo opira in jim daje preveri modri roke. Lahko se zgodi, da postane Dollfuss nekega dne sam Ernev svoje popustljivosti. — V Linzu, Gradcu in po raznih delavskih mestih je zadnje dni prislo do velikih nemirov, ki imajo že vider revolucije. Red vzdruženih vojakov in hajmverorcev. V Linzu je bilo en do 28 mrtvih in nad 100 ranjenih, v Gradcu 26 mrtvih in 200 ranjenih. Veliki nemiri so bili tudi na Denauju in v Brucku ob Muri. Avstrija prečrpiva bude dni in vse s strahom gleda kakšen bo konec teh bratomornih bojev.

Hermann Bahr, veliki nemški pesnik je umrl v Münchenu na Bavarskem.

300 letal izdelala vsak mesec Nemčija, ki se baje z mrzljino naglobo oborožuje.

ITALIJA

• Razno. V Opatiji je bil ob veliki udobji pokopan dr. Stanger, nekdanji deželnih poslanec v Istri. Na pogrebu je prislo do vsemirjenja, ker je italijanska policija s silo odstranila vse jugoslovanske napise z vencov in s tem pokazala svojo dvatisoč etno kulturo. — Tirolskim Nemcem, ki so pod Italijo, je baje s Hitlerjevim pristankom bilo predlagano, da se vsi izselijo v Nemčijo, če pa ostanejo na južnem Tirolskem, se morajo sprisniti s tem, da bodo poitalijanjeni. — Ognjeni plazovi so v srednje-italijanski pokrajini Marche napravili ogromno škodo. Pri Perari je plaz porašil več hiš, pri Cemeri je bilo ubitih 9 oseb. Pri Macerati pa je bilo 19 človeških žrtev. — Znani slovenski pisatelj France Bevk je pregnan na otroke za tri leta. — Zupnika Cirila Sedeja v Smartnem pri Brdih so okradli tatovi, ki so mu odnesli precej oblike. — Burja 120 km na uro je divjala te dni v Trstu. Vrgla je na tla mnogo ljudi. Med mnogimi si je pri padcu zlomil roko tudi 38 letni Viktor Cuk iz Dutovlj. — Lobanjo si je razbil 25 letni Franko Brečak iz Gorice. — Pri eksploziji cevi z želatinom je bil ubit kmet Fabij Švigelj v Ločniku pri Goricu. — V Vrtojbi se je razstrelila granata in ubila 47 letnega Ivana Devetaka.

AMERIKA

• Drobč. V Leadville Colu je umrl 73 letni Joe Vidmar iz Črne vasi pri Ljubljani. — V Clevelandu sta premilna 54 letna Margareta Špelko roj. Pucelj iz Savce pri Dubrinci in Martin Berce iz Briganske vasi na Dolenjskem. — V Johnstown City III. je odšla v večnost 76 letna Terezija Burja iz Porebra pri Kamniku. — V Clevelandu so položili v grob 62 letno Marijo Bizjak omož. Murnik roj. Alžman z Brezij na Gorenjskem. — V Clevelandu so dalje umrli: 50 letni Ignac Finžgar z Brezij in Fran Kočevar iz Rožendola pri Dobniku. — V Sheboyganu Wis. je zapustila solno dolino Ana Krašek, iz Rečice v Savinjski

olini. — V Denver Col. je zapel mrtvački von Janezu Bohté iz Vrduna fara Stopče na Dolenjskem. — Za jugoslovanskega izseljenega komisarja v Združenih državah Amerike in Kanade je imenovan Slavoj Troš, bivši uradnik v sedaj zaprti Kasperjevi banki v Chicagu. — Po dveletnem zaporu v Kanadi je bil izgnan v Jugoslavijo jugoslovanski komunist Tom Čačić. Angleški komunisti zahtevajo od angleške vlade, da pošlje Čačića namesto oseko Belgije. Nemčije in Avstrije domov, raje Sovjetsko Rusijo. — V Chicagu imajo sedaj dve slovenski radio uri na teden. — V Forest City Pa. je umrl 50 letni Frank Gruden iz Logatca. — V Kansas City Kan. je preminul 31 letni Karl Bratkovič iz Gor. Vrhopolja pri St. Jerneju. — V San Franciscu je odšla v rečnost Marija Grigg roj. Snel iz Cerknice. — V Buenos Airesu izhajata dva slovenska lista »Slovenski tehniki« in »Novi list«. Zadnji je začel izhajati pred nekaj tedni, piše v smislu 6. januarskih sprememb. — V Tolle Utah je zapel mrtvački zvon Janezu Miheliču iz Praproti pri Semiču. — V Butte Mon. je umrla Jožefina Kambič iz Višnje vasi pri Ambrusu. — V Cantonu Oh. se je preselil v večnost 43 letni Frank Rotar, iz Kala pri St. Petru na Krasu. — V Dillonvale Ohio so položili v grob 57 letnega Franka Komata iz Velike Loke na Dolenjskem.

Tudi pravoslavnici so naših misli

Verski vidik vedno bolj izginja mladini izpred oči. Take tožbe se vedno bolj često pojavljajo zlasti z ozirom na študirajočo mladino. Studenti po vseučiliščih se v mnogih krajih bore malo zanimajo za vero, še manj kajpada za življenje po veri.

V Belgradu študira na vseučilišču kakšnih 8000 študentov, med katerimi ni niti enega društva za pospeševanje vere in verskega življenja. »Glasnik«, službeni list srbske pravoslavne cerkve v Belgradu, razmotriva to vprašanje v 1. in 2. številki letošnjega leta. Najprej ugotavlja žalostno dejstvo, da je vseučilišča mladina brezbrizna za vero, še več, da je proti nji neprijateljsko razpoložena. Nato piše: »Vsi smo ponosni, da smo Slovani. Verujemo, da Slovenom pripada boljša bodočnost. Pozabljamo na petstoletno robstvo. Iz tega velikega zgodovinskega dejstva ne delamo nobenih skelerov. Kakor da bi nam bil Bog pomagal, da poženemo Turke, Nemce in Madjare samo zato, da se potem brezbrizno vdamo epidemičnemu (lahkoživju), da bi mogli živeti po znamenku: Za nami pride potop! Mar je

minula svetovna vojna zadnja beseda božje previdnosti? Kdo nam jamči za to, da naše pleme čez 50 ali 100 let ne čaka nova skušnjava in nova preizkušnja? Mladina in mi vsi smo člani trpeče Jugoslavije. Nočemo prerokovati, treba pa je vendar, da smo bistrovodni ter da prodiramо v bodočnost. Poglejmo Japonsko. Ta narod je močan in moder in z upajoč v sebe ne zgolj zaradi vojaške opreme. Ta veliki narod veruje v svoje samuraje (plemni vojake in junake), ima torej idealizem, ima vero in zato je složen, delavec in napreden.« Clankar potem poudarja, da je glavni vzrok tega nerazpoloženja napram veri pri mladini pomanjkanje sestavne, smotrne verske vzgoje mladine. Je torej isto, kar mi vedno poudarjam: mladini, in sicer celokupni mladini, inteligenčni, knečki, delavski, obrtniški, je treba dobro urejenega verskega poteka in smotrne verske vzgoje. Za vero ni pri mladini nobenega nadomestila. Izobraževanje mladine, ki ne sloni trdno na verski podlagi, je kvarno za mladino, narod in državo.

(Slov. Gospodar.)

Nekaj številk iz slovenske ljudske šole

Vsega učiteljstva v banovini je 1459 učiteljev in 2377 učiteljic; od teh je 40 kontrakturnih in 56 dnevničarjev. Manjka 223 razrednih učiteljev. Število manjkajočega učiteljstva se utemeljuje s tem, da je v gornjem številu 75 učiteljev za ročna dela, 68 predmetnih učiteljev, 28 šolskih nadzornikov, 9 upraviteljev, ki so oproščeni pouka, 36 prideljenih banskih upravi, 16 v gospodinjskih tečajih, 15 prideljenih Sokolu, gledališču, Glasbeni Matici, v inozemstvu 3, na pedagoški šoli 44, na bolezenskem dopustu 42, okrajinim načelstvom prideljenih 35. Tako ostane le 3414 razrednih učiteljev, vseh razredov pa je 3637. Vzrok pomanjkanja učnih moči je v tem, ker državni proračun teh potreb ne upošteva.

DROBNE NOVICE

Razmišljati je začela romunska vlada o kmetski razdolžitvi.

Redne diplomatske stike s sovjetsko Rusijo je vzpostavila Madjarska.

Več kot 2000 demonstrantov je bilo ranjenih pri zadnjih nemirih v Parizu.

Vso bolgarsko žetev tobaka (4.5 milijonov kg) kupita Avstrija in Nemčija.

Ker je Švica preklicala izgon Habsburžanov, se je tam naselilo šest najmlajših otrok bivšega cesarja Karla.

Več sto tujev je bilo ubitih pri protitujkih nemirih v Avstraliji.

Naslova »beg« in »elendi« je turška vladu kot nedemokratična odpravila.

Okrog 300 milijonov »devic« je na vsem svetu.

Službo božjo v hrvatskem jeziku so imeli prvici v nedeljo 21. januarja 1934 na Dunaju živeči Hrvati.

Postavko za 1000 novih letal je vnesla v državni proračun Japonska.

Za 20 odstotkov je znižala cene sladkorju Poljska.

Učitelji na ljudskih in srednjih šolah morajo biti člani avstrijske vladne zveze. Tako nasilje se maščuje!

Panflavin

Občudujejo in zavidajo

Vsička otroka v žoli — kaži tudi najmlajši že vedo — da nas obvarujejo vsakega prehlajenja Panflavin pastile. Zlasti otroke čuvajte pred nepotrebnimi obolenji. Še predno gredo v žolo, dajte jim

Panflavin pastile.

Oglas je registr. od S. br. 21781 od 29. XI. 1933.

»Sem slišala, da ste še prav pred kratkim zasuhobili tri druga dekleta,« je dejala gospodična Jelka svojemu snubcu.

»Res je, gospodična, ali to so bile samo skušnje za današnji nastop.«

Tako nabirajo na Angleškem vojaku. Letos se vojaška oblastva pritožujejo, da je naraščaj povprečno zelo šibak

KAJ JE NOVEGA

Nevaren boj z volkovi

ki Zenice v Bosni pravijo, da sta Zenica Matinut in Sulejman Biljak iz ene Podgorješke po opravilih v Zenici. Lestev gredeji pa je pod plavino Lestevem začel, ker da sta mazata preščodili v drugi vasi. Drugo je, da sta kmetije zaprejeli. Med tem pa je mesto bilo zatezeno. Sedaj sta mesta kmetijev konjci. Ker je te mesto zapredlo, je Sulejman stopal naprej, da je delil gas, za njim pa je Matinut nadaljnjajo.

Zavetnik pa je konj skočil v avto. Matinut se je obnenil in operzel predstavnega volka, kar je konja popadel za noge. Še naj drugi volkov pa je dirjal za noge. Vse predstavnike je Matinut počel z letnimi mazatoma. Ta je takoj plaznil nazaj. Ker pa je bil konj usoda, je kar z utegi tako budo napolnjujočega volka v glavo, da se je ta preverjal. V tistem času so pridružili drugi vol-

ki, ki so takoj padli po zmajevev tovariju in ga nenehno trguši in hodovali. Med tem pa sta kmete s svojimi konji letala naprej proti domu.

A včeraj pojedina je bila kmeta pri kraju. Ker so bili mesto nezadovoljni, so hitro poklicani pa je bilo dovolj, tako pa so planili za telesno, obrazno tukelj. Mladi Sulejman pa ni izgubil razsodnega prenudnika. Nekdo je potegnil v konja odajo in jo razbil. Glavno krivico je včeraj zavetnik predstavljal pred volkovom, ki so pred ugojenjem umikali. Potem pa je Sulejman vedno morda potihel za bratom, ki se je priznal za rojstvo vasi.

Kar je odjela že pogorela, so volkovi plaznili za bratom, ki sta medtem že prihitele v vasi. Volkovi pa za njima kar v vasi. Sele prihitele sosedje so zveri pognali iz vasi.

OSEBNE VESTI

d Zlato povelja so objavljali te dni: Anton in Terezija Kurelič iz Gorenjske pri Kočevjavi, Primo in Amalija Murn iz Gabrskega pri Trbovljah in Ignac in Ana Kuhar iz Ložnice pri Velenju. Vsem trem srečnim zlistim pa ron da Gospod še mnogo blagoslovijenih let!

Kazali so je v CIRKNUCI zasebni stranec

Med. Univ. Dr. Drago Pilar

medicinska skupina od 9-12 in od 16-18 ur.

d Za našega konzula v Celovcu je imenovan slovenski pisatelj Anton Novakjan.

DOMACE NOVICE

d Dvanajstletnico kronanja papeža Pija XI smo praznovali v pondeljek dne 12. februarja. — Ohrani ga, o Gospod in ne daj ga v roke sovražnikom.

d Zaščitenim dolžnikom-kmetom! Podpisane oznadne organizacije denarnih zavodov so objavile v listih poziv zaščitenim dolžnikom-kmetom, kako naj doprinesajo verodostojno dokazati, da jim gre zaščita po uredbi z dne 22. nov. 1933, sicer bi bilo treba prizivov na višje instance, ki bi povzročali mnogo dela, zanude časa in stroškov takoj dolžnikom kakor denarnim zavodom. Ker so se med tem pojavili od merodajne strani dvomi o umestnosti naših navodil v gori omenjenem razglasu, zato ponovno opozarjam, da je predvsem v interesu kmetov-dolžnikov samih, da se ravna po njih. V nasprotnem primeru bi bili namreč zavodi primorani v svrhu pravilnega izvrševanja uredbe zateči se k višjim oblastivom za pomoč, kar pa bi povzročilo še večje neprilike in stroške. — Razume se, da je veljal omenjeni poziv samo onim dolžnikom, ki med tem te zadeve se niso uredili z upniki, ednostavno gledo katerih še niso upniki na jasnam, da jim gre zaščita ali ne. — Zadržuna zvezra. Zvezra slovenskih zadrug. Zvezra jugoslovenskih hraničnih v dravski banovini. Društvo bančnih zavodov v dravski banovini

d Za kmetske delavce. Neuge Freie Presse poroča, da je v Franciji, zlasti v vzhodnih pokrajnah došlo mest za kmetske delavce, zlasti za blape. Međa je v raznih pokrajnah različna, povprečno pa se plačuje moškim po 600 Din mesecno, ženskam pa po 500 z vso oskrbo. Delavce pogodbe se sklepajo navadno na 12 mesecev. Običajno mora delavec voziti do kraja namestitev sam plačati, dokler mu vožnjo za povratek plača gospodar. Mesta pa so le za posameznike in ne za cele skupine.

d Takih debratnikov nam manjka. Pred kratkim je umrl v Denveru v Severni Ameriki bogataš Vaso Čuković, doma iz Rimske v Črni gori, ki je zapustil premoženje več milijonov dolarjev. Te dni je bila objavljena njegova oporoka, v kateri je imenoval za izvršitelje oporočke svojega tajnika in še nekoga drugega. Svoji rodbini je zapustil Čuković pol milijona dolarjev, za spomenik županu v Denveru 100.000 dolarjev, dočim je za vse ostalo premoženje določil, da se mora porabiti za graditev bolnišnic in sirotišnje, in sicer predvsem v njegovi rojstni občini in potem tudi v drugih krajih države. Izvršitelja oporočke morata v roku 20 let napraviti vse, kar je v oporoki določeno.

d Vse prve nagrade za našte novih naših letalskih pristnih znakov so dobili Slovenci.

d 160 kg težkega divjega merjasea je ustrelil g. Perko v svojem lovštu na Sobru v župniji Sv. Križ nad Mariborom.

d Pridelok vina v naši banovini je lani padel za polovico. Leta 1932 smo pridelali na 1 ha 23.41 hl, skupno 559.133 hl; leta 1933 pa na 1 ha samo 11.16 hl, skupno je znašal pridelek 270.473 hl.

d Letalske proge hočejo razširiti. V naši državi nameravajo letos nekoliko razširiti letalske proge. Vzdrževalo se bodo zvezze z Dunajem in Prago preko Bratislavje, preko Ljubljane pa se namerava podaljšati pot v Avstrijo in Italijo. Potrebna bo nabava novega letalista. Zastopniki Aeroputa so proučili razmere ter se izjavili, da bi za nas najbolj odgovarjal tip angleškega letala »Spartan«. Novi »Spartan Cruiser« bo imel 6 sedežev za

potnikov, prostor za posadko in pretvijo. Izdelki delih bi se lahko zagradili v Jugoslaviji.

d 2000 prenosov v letu. Telefonsko je oskrbelo v letu 1933 jugoslovensko gospodstvo in reševalno delo.

d Premaže se jé in prveč polet. V Ljubljani se je prvo leto uporabilo 1% milijona kilogramov mokri manj, nego prejšnje leto, istako do milijona litrov mokri manj. Padel je tudi odjem mesa, sadja, riha in sladkorja, dočim se polet alkoholnih pičaj se ni načel umanjil.

d K občinskim volitvam: Razen doberi rezultati, ki upravno sodobne v Celju razvijavile volitve v sledenih občinah: Metlika-ekolica, Cerkvenjak v Slovenskih goricah, Jurški del v mariborskem okraju in Ščavnica pri Mariboru.

d Davčni uradniki dobe uniforme. Davčni oddelki finančnega ministra je izdal odredbo, da si morajo nabaviti predpisane uniforme vsi davčni uradniki in ekskutorji.

d Brez zdravja ni vesela, ne napredka, ne raziskave. Treba je torej skrbeti predvsem, da v obvezimo zdravje. Proti okužbam mora zanesljivo obvarjevati Panflavin-pastilje - Bayer.

MED BRATI HRVATI

d Nesto koledarjev so ozulinski trgovci kupili 7500 kg koruze, ki so jo razdelili med revno prebivalstvo.

d Izvor strupenih kač postaja nov vir za služba za revno hercegovsko prebivalstvo. Žalansko leto je pripravil upravnik zdravstvenega doma v Mostaru lov na strupene kači, ki so jih tudi kmetje polovili na tisoče. Za vsake kači so dobili po 25 Din. Večinoma so bile

VINA Vse audi Centralne vinarevine Timbliana, v svoji posodi narodneje.

kače poslane v Nemčijo, kjer so njih strupe uporabljali v zdravstvene svrhe. Kakor se sedaj poroča iz Pariza, so tam odkrili, da je strup nekaterih kač zelo dobro sredstvo proti raku. Poizkusi s kačjimi strupi so se hajte obnesli. Mostarski upravnik zdravstvenega doma je zato že ponudil v Pariz naše strupene kače in pričakovati je zato, da bo izvor strupenih kač še zelo naraste.

d Nedeljski počitek za trgovine v Ogulinu je odpravila banska uprava v Zagrebu.

d Nagrada za poučevanje verouka je dočilo občinsko zastopstvo v Djakovu na 20 dinarjev za uro. Tu naj se zgledujejo nekatere slovenske občinske uprave, ki so kateketom odrekle sploh vsako odškodnino.

d Pol milijona dinarjev bo dala banska uprava savske banovine za popravo djakovske stolnice.

d Zavratni tifus. Družina gostilničarja Kacuna v Čakovcu je bila preteklo jesen čisto zdrava in vesela. Decembra meseca preteklega leta je umrl oče Kacun. Za njim je umrla hčerka Julka in par dni za njem mož, ki je bil občinski blagajnik. Ni preteklo mesec dni in že je ležal na mrtvaškem odu Julkin ded. V tem času je bivala pri družini 18 letna bližnja sorodnica, ki je te dni tudi umrla. Zdravnik je ugotovil, da so vsi umrli za tifusom.

d Svoja nemška in madjarska imena hočejo zagrebški židi spremeniti v jugoslovenska. Vsek dliko menjajo.

d Shodi in razna predavanja so običajno dobro obiskani. Kjer se zbira mnogo ljudi, je okuženje zelo lahko mogoče. Pred okuženjem vas zanesljivo obvarjujejo Panflavin-pastilje, vsled tega imete vedno s seboj.

IZ NAŠE PRESTOLICE

d Balkanski sporazum je bil te dni sčetano podpisani v grških Atenah in je tudi že stopil v veljavno. Clen 1. tega dogovora pravi, da si Jugoslavija, Grčija, Romunija in Turčija vzajemno jamčijo varnost vseh svojih balkanskih mej. Clen 2. pa obvezuje te države, da ne bodo prevzeme nobene obveznosti proti kateri drugi balkanski državi. Italijanski časopis »Giornale d' Italia« trdi, da je podpis balkanskega sporazuma zelo poslabšal odnosa med Grčijo in Italijo.

d Kongresa jugoslovanske socialno demokratične stranke, ki je bil te dni v Belgradu, so se med drugimi udeležili sledeči inozemski socialno-demokratični veljaki: bivši avstrijski zvezni kancler dr. Renner, bivši češkoslovaški minister dr. Winter, češkoslovaški narodni poslanec dr. Jirut, madjarski poslanec Payer, odpolana socialistične mednarodne zveze Adler, poslanec Longner itd. V navzočnosti inozemskih socialno-demokratičnih prvakov je bil storjen sklep, da se stranka v Jugoslaviji nanovo ustanovi. — Vse prav in dobro. Človeku pa se vendarle usiljuje vprašanje, ali se bo morda v sedanjih razmerah ustanovila kakšna stranka na drugi mednarodni osnovi.

— Pri slabem počutju je naravna »Franz Josef« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in čeče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef«, vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa.

d Nasadovanje zunanje trgovine je tudi zelo zadele našo trgovinsko mornarico, da je bilo vzeti iz prometa 20 ladij s skupno 89.620 brutto reg. ton, to je ena petina vse naše trgovinske mornarice. V decembri 1933 se je položaj nekoliko zboljšal, je bilo izven prometa le 10 ladij z 38.970 reg. ton. To dejstvo pa se ne sme presojati preveč ugodno, ker nekaj ladij je bilo za vedno vzeti iz prometa, nekaj pa je bilo prodanih ali pa so se ponesrečile.

d V sledi neke opiske afer se je pričela velika razprava v Skoplju. Pri tej nečedni zadevi je bila državna hipotekarna banka oškodovana za sedem milijonov dinarjev.

d Novi proračun moravske banovine znaša 48.2 milijona dinarjev. Banovinski svet se je izrekel proti uvedbi banovinske troškarine na vino in žganje in se bo primanjkljaj kril s povečanjem banovinskih doklad.

d Krav boj za županski stolček. V Grobavah pri Valjevu v Srbiji so imeli te dni volitve župana. Za čast sta se potegevala dva kandidata. Že zgodaj dopoldne je prišlo v občinski sobi med obema strankama do prepira in celo do pretepa. Nato pa so se nasprotiniki izmirili. Okrog poldneva pa je priletel iz občinske hiše kmet Veselin Marković z nožem v roki. Bil je nekoliko vinjen in je začel divje mahati z nožem okrog sebe po vseh, s katerimi je prišel v dotiko. Stirje vozovi z ranjenimi so se čez pol ure odpeljali v valjevsko bolnišnico. Vsega skupaj je 10 ranjenih, od katerih se trije bore v smrtjo.

— Pri usgojanju k malčobi, prolinu, sladkostnosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in crevosa in trajno popesti prebavo.

Pri Vašem dnevnom delu se lahko prehlađite in pogostoma nastane iz takega „nedolžnega“ prehlađenja — resna dolgorajna bolezen. Valedi tega vzemite takoj po prvih znakih sve tovornane ASPIRIN tablete z Bayerjevim krizem.

V. z. - JUOFEA - š. 4. Zagreb, Gajeva 32 Oglaš je registr. pod S. š. 437 od 10. I. 1934.

NESREČE

d Hlod se je podrl na družinskega očeta Franca Berleca iz Duplice pri Kamniku. Revež je v bolnišnici podlegel poškodbam.

Pri vseh poškodbah, okvarah, opeklinah ter za zdravljenje vseh vrst ran, hrast, lisajev, turov in ostalih kožnih bolezni, zamorite s polno sigurnostjo uporabiti preizkušeno zdravilo »F I T O N I N«. St. klenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošte brezplačno »Fiton« dr. z. o. z. — Zagreb I-78.

d Ko je veselil sa divjo raco. V Dubočici pri Bosanskem Brodu je te dni utonil pri lovu na divje race 43 letni težak Božo Tadič. Tadič je zadel raco, ki je plavala po Savi. Skočil je nato v čoln in odvesil za njo. Kmalu je čoln priplul do race. Tadič se je sklonil iz čolna, da bi raco prikel, pri tem pa je padel v vodo. Padel je tako nerodno, da je prevrnil še čoln. Ker ni znal plavati, je utonil.

NOVI GROBOVI

d Al' dneva ne pove nobena pratka. V Ormožu je umrla 67 letna posetnica Marija Gomzi. — V Zalogu je odšla v večnost tovarniška delavka Fani Maru. — Pri Sv. Križu so pokopali soprogo železniškega uradnika Karolino Stojkovič, roj. Jarec. — V Stražišču so položili v grob Hlebca Vencija, ravnatelja sistarke in žimarske zadruge. — V Splitu se je smrtno ponesrečil poročnik Bojan Ahlin. — V Rogoški Slatini je na veke zatisnila oči vzgojiteljica Matilda Fritsch. — V Kamniku je zapustil solzno dolino 67 letni Alojzij Benkoč. — V Mostah pri Ljubljani je izdihnila 71 letna Jedert Genussi. — V Mariboru je Gosped poklical k sebi soprogo uradnika Marijo Mavrič roj. Posch. — V Celju je umrla Hani Diehl, roj. Friedrich. — V Središču je odšel h. Gospodu po večno plačilo biseromašnik 87 letni g. Jakob Cajnkar. — V Gorenjem Logatcu je premuin krojaški mojster Franc Verbič. — V Trstu je zapustil ta svet vladni svetnik Anton Rebek. — V Mostah pri Ljubljani je zapustila solzno dolino Jerca Dolar. — V Mariboru so pokopali vdovo nadučitelja Ernestino Primoljč, roj. Mattanovič. — V St. Jerneju so pokopali Tončko Majzelj. — V Mariboru je odšel po večno plačilo Batič Anton, fin. nadpre-

glednik v pokolu. — V Mariboru je zapel mrtvaški zvon Karolini Škerl, roj. Maver. — V Ljubljani so med drugimi umrli: bivši bančni uradnik Rudolf Šega in zobotehnik Alojzij Bejc in strojevodja drž. železnic v pok. Ložje Gnezda. — Naj počivajo v miru!

RAZNO

d Društvo »Dom slepih« v Ljubljani je kupilo v Škofji Loki grad, katerega bo v nekaj mesecih preuredilo v zavod za odrasle slike obojega spola. Treba pa je najprvo ugotoviti število onih odraslih slepih, ki želijo biti sprejeti v ta zavod. Prosilci naj se javijo in pošljajo svoje prošnje z navedbo rojstnih, družinskih in premoženjskih podatkov do 15. marca 1934 na naslov: Društvo »Dom slepih« v Ljubljani, Pred Škofijo št. 12. Čas sprejema in pogoji bodo vsakemu prosilemu pravočasno nazzanjeni.

d Oproščen. Pred kazenskim sodnikom poedincem okrožnega sodišča v Ljubljani, g. Gorečanom je bila končana obravnava proti župniku v Preserju pri Borovnici g. Mihaelu Peričiu, ki je bil obtožen po § 400 kaz. zak., češ da je kot verski predstavnik zlorabil svojo oblast v strankarske namene. Dogodek je bil v bistvu naslednji. Po občinskih volitvah, ki so bile lani 15. oktobra, je prišel drugo nedeljo 22. oktobra k spovedi 88 letni France Kirn st. Ta kot priča zaslisan je povedal, da ga je g. župnik vprašal, koga je volil. Odgovoril mu je da Koširja. Nato mu je g. župnik dejal: »Pa brezverco ste volili. Ali ne veste, da ste naredili greh?« G. župnik je odklonil vsak zagovor, sklicujoč se na določila kanonskega prava, da ga v tem veže stroga spovedna molčanost. Državni tožilec je zahteval odsodbo v smislu obtožnice. Branilec g. Vladimir Pegan pa je utemeljeval oprostitev, ker obtoženec ni imel nikakega namena zlorabljeni svojo oblast. Sodnik je obtoženega g. župnika oprostil. Državni tožilec je prijšel priviz.

d Na smrt se bili obsojeni v Belgradu trije napadalci, ki so položili lani peklenški stroy v belgrajski oficirski dom.

— Nosetim temam in mladim materam pomorska naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega želodeza in crevosa.

V vsako hišo Domoljuba!

V Južni Afriki je nek Jonker, rewež, ki je že več let iskal diamante na selj dijamant, ki tehto 725 karatov. Seveda so se takoj oglašili bogataši in mu stavili krasne ponudbe. Končno ga je prodal za 30 milijonov dolarjev. Dostej je bil dijamant »culinan« še težji, toda v zadnjem času je razpadel na več kosov.

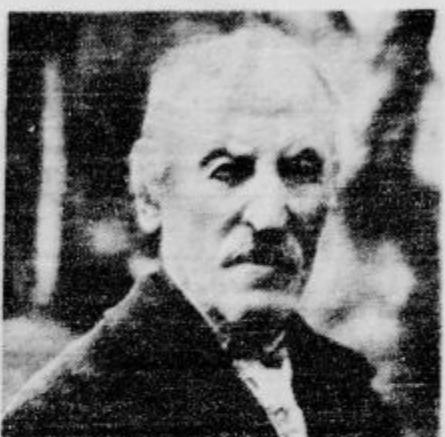
*Zdravnik mi je rekel, da ne smem kaditi po kosilu.
Ali si opustil kajenje?
Ne kajenje, pač pa kosilo.*

Na desni:

V Brezovici pri Ljubljani je umrl 93letni Valentin Šever, Andrejev oče. Bil je stalni naročnik našega lista. Na Vel. četrtek je prihajjal v Ljubljano, da so mu skoč obenem z 11 njegovimi tovariski umiali noge. Bil je najstarejši med »jogri«. Bog mu daj vefni mir!

Zlasti poroko sta praznovala nedavno Amor in Tezija Kortetic iz Orehovice. Bog daj jubilantom se mnogo srečnih let!

RADIO

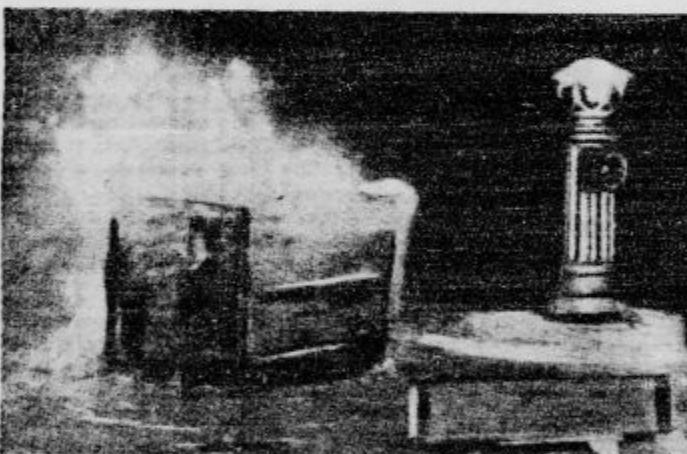
od 15. do 22. februarja 1954

Vsek delavnik: 12.15 Pleske — 12.45 Poročile — 15 Čas, pleske — Četrtek, 15. februarj: 16 O lepi knjigi — 16.30 Srbobravljenci — 18 Pogovor z poslušalcem — 19.30 Pleske po zelji — 20 Prenos iz Belgrada — 22 Čas, poročila Radio-jazz. — Petek, 16. februarj: 11 Solka ura: Kaj otrok materi lahko pomaga — 18.45 producirane narodna glasba — 18.30 Predavanje — 19.30 Izleti za nedeljo — 20.15 Prenos iz Varšave — 22.40 Čas, poročila. — Sobota, 17. februarj: 18 Reproducirane vesele pesmi — 18.30 Zabavno predavanje — 19 Ljudski naok o dobrem in zlo — 19.30 Zmanjši politični pogled — 22 Stamelj-trio — 20.45 Vokalni solo — 21.15 Radio orkester — 22 Čas, poročila, Radio-jazz. — Nedelja, 18. februarj: 15 O predavanju travnih semen — 8.15 Poročila — 8.30 Gimnastika — 9 Veresk predavanje — 9.15 Pisanie cerkvene glasbe iz frants. cerkve — 10 Pleske — 10 Predavanje za delavce — 11.15 Slovenske narodne — 11.15 Jugoslov. glasba — 16 Najočnejše ugotovitve in odkritja v mlekiški tehniki — 16.30 Pevski zbor L. drž. realne gimnazije — 17.15 Tambureški orkester — 20 Radio orkester — 20.45 Vokalni koncert — 21.30 Četrte solo — 22 Čas, poročila, pleske. — Ponedeljek, 19. februarj: 18 Gospodinjska ura — 18.30 O verstvih — 19 Pleske — 19.30 Marshal Marmont — 20 Pleske — 20.30 Prenos opere iz Belgrada — V odmera čas in poročila. — Torek, 20. februarj: 11 Solka ura — 18 Otroški kotiček — 18.30 Pleske — 19 Francosština — 19.30 Boj za Kančevcino — 20 Radio orkester — 20.45 Deveto večer — 21.45 Čas, poročila — 22.05 Pleske — 22.30 Angleške pleske. — Sreda, 21. februarj: 18 Komorni glasba — 18.30 Radio orkester — 19 O socialistični vzgoji — 19.30 Literarna ura — 20 Prenos iz Dunaja — 22 Čas, poročila, Radio-jazz.

Revolucija na pariških ulicah

Nekaj prizorov z velikih demonstracij v Parizu: Na lev: Ranjenega praporčaka spremljajo tovarisi na varno. Na desni: Na cestah so zažigali avtomobile in časopisne kioske. Spodaj desno: Republiška garda se pripravlja k napadu. Spodaj levo: Ranjene demonstrante odnašajo na varno. Velike demonstracije so se vrstile pozno po noči.

PO DOMOVINI

Zahvala

Zapni urad Stari trg pri Ložu mi je dne 7. februarja 1934 izročil Vaš dar 1000 Din (en tisoč dinarjev). Bog Vam povrati! — Pogorelec Avsec Jožef, l. r., Knežja ulica 15.

Junaki noža

(Primskovo pri Litiji)

Predpustnih veselic pri nas ni bilo. Le tu pa tam je prišel kdo na kozarec vina. Pa so zadnje dni prišli fantje iz sosednje fare in zaplesali z našimi deklekti. Pa glej jo zavisti! Pred goštstvo se je vnel pretep. Eden je dobil hudo ranu na obrazu, da so ga morali peljati v bolnišnico, kjer sedaj hladili svojo vročo kri. Ko bi bili fantje trezni, gotovo ne bi prišlo do pretepa. Pa še pravijo, da je kriza. Zapravljiveci in pijanci največ govore o krizi.

Razno

(Hotedrišča)

Hudo zimo imamo. Snega je na debelo, pa burja piska, da je živiljenje skoraj zamrlo. Včasih smo šli v Dom kaj pogledat, letos pa tam nisem obetajo. Ne vemo, kdaj se bo kaj zgnalo! Pa za zimo vselej pride vesela spomlad! — Vodstvo Mlekarne se zelo trudi za zboljšanje, kar je povsem na mestu, ker le v skupnosti je tešitev!

V živiljenje in v smrt

(Smrjetna)

O vsakovrstnih rekordih, ki se včasih tudi ponesrečijo, piše časopisje: zakaj bi še Smarjeta ne bila med njimi? Ni velik njen okoliš, a 17 oklicev naenkrat. 8 deklet iz Mar. družbe naenkrat pred oltarnim s svojimi ženini, je že vredno, da se zabeleži! Po večini bodo novi pari ostali v fari ali vsaj v bližini. — V to množino poročnega veselja je pa kanila tudi kaplja žalosti — v Dolenju vas. Od obče spoštovanega Bevčevega Lojzeta, ki se je komaj pred enim letom iz Št. Petra semkaj pričenil, se je v to-

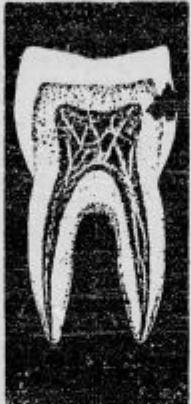
rek zjutraj za vedno poslovila njegova blaga, mlada ženka, zapuščajoč mu poldrugi mesec staro hčerko. Kako je ljudstvo ceno dobro Micko, je pokazal pogreb, kakršnega tu že zlepa nismo videli.

Nekaj novic

(Stari trg pri Rakeku)

Letošnja zima je pri nas res prav sibirska. Sneg in mraz sta tako stanovitna, da nihče kaj takega ne ponuni. Avto že 2 meseca ne vozi. Ker že nad sto dni leži sneg, se bojimo, da bo jesenska setev, zlasti ječmen, uničena. Čeprav leži na cestah izvrsten sanenec, v gozd po lesu moremo, ker je tam sneg po 2 m visok.

Žgubljen

je ta zob, če ga takoj ne zalijem. Ostanek jedi se je zajedel med zobe, ustvarja se mlečna kislina in razkraja zobno sklenino. Posledica tega je majhna luknjica. Dnevna nega s Chlorodont zobno pasto ščiti zobe pred prezgodnim razpadanjem, ohranjuje jih zdrave in dela sjajne bele. Tuba Din. 8.-, velika tuba Din. 13.-.

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

In odjezdili so dalje. Komaj pa so bili iz vidne daljave, ko sta se izza grmovja priplazila zelo stara ženska in majhen razcapan deček, ki sta z nožem v roki začela ropati mrtvecu ter mu vzela oklep in borno obleko.

Gilbert je dospel do ceste dober streljaj od poslednjih kostanjevih mladič in dirjal bližajočim se vitezom in vojakom naproti. Kajih dvajset korakov pred njimi se je naenkrat ustavil in vzdignil desnico. Jezdili so počasi in zložno, vendar so bili vsi v oklep; nekateri so imeli plače z vezenimi grbi, večina njih pa je bila gologlava in jeklene čelade so jim visele ob sprednjem delu sedla.

»Gospodje,« je zavpít Gilbert z glasnim jasnim glasom, »v zasedo jezdite! V kostanjevih gozdovih mrgoli vojakov iz Pistoje!«

Nek vitez, ki je bil očividnooveljnik, je prijezdil k Gilbertu. Bil je ne baš mlad možak temnega, gladkega obraza, njegovi lasje so pa bili kratki in železnovine barve.

Gilbert mu je povedal, kaj se mu je prijetilo v gozdu; starejši vitez ga je mirno in zamišljeno poslušal, hkrat pa pozorno motril Gilbertov obraz.

»Ako vam je drago,« je rekel mladi možak, »vas popeljem po poti, po kateri smo mi trije jezdili; tako lahko dospete v gozd od zgoraj in se tako borite v boljšem položaju.«

Florentinec pa se je nasmejal tako pre-

prosti taktiki. Da bi se prepričal, od kod vleče veter, je vzdignil desnico, ki se je prikazala izva odprtine v oklepnih členkih, tako da je železna rokavica visela niz dol; spoznal je, da vleče veter proti gozdu. Poklical je svojega oprodro.

»Vzemi deset mož, prižgite baklje ter zažgite tisto mlado drevje.«

Možje so prinesli velik lončen vrč z gorečim ogljem, ki so ga na potu ves dan netili z ogljem, da ne bi bili ponoči v taboru brez ognja; nato so prižgali baklje in kmalu se je valil mogočen dim proti nebu in se je čulo pokanje zelenih vej. Poveljnik Florentincev si je nataknil čelado na glavo, potegnil oklep preko ramen, in podobno so storili vsi ostali, ki niso imeli čelad na glavi.

»Gospod,« je rekel vitez Gilbertu, »zavzemite prostor zadaj za nami, ko ste nam storili tako veliko uslugo. Prav kmalu bemo v boju, vi ste pa brez oklepa.«

»Vreme je pretoplo za železni plašč,« je odgovoril Gilbert in se nasmehnil. »Ako se ne pregrešim proti šegam vaše dežele s tem, da vam usiljujem svojo družbo, bom jezdil na vaši levici, da boste tem lažje sukali desnico.«

»Gospod,« je dejal vitez, »zelo vlijuden človek ste. Iz katere dežele ste doma?«

»Anglež sem, gospod, in normanske krvi. In povedal je še svoje ime.

»Gino Buondelmonte, da sem vam na uslugo!« je odvrnil vitez in mu povedal svoje.

»Ne, gospod,« se je smejal Gilbert, »vitez ne more biti na uslugo preprostemu oprodri.«

Tako manjka vožnje, ki je sicer pri nas zelo slabo plačana, a vsaj za sol in petrolej vrže nekaj denarja. Kriza je pri nas hujša kakor v krajih bliže mest in železnic, poostroeja pa jo še zastoj v lesni kupčiji in lanske povodnji, ki so nam uničile skoraj polovico živeža. —

Mi smo sosedje Blok in imamo skoraj ravno tako pripraven teren za smučanje, kakor Bločani. Dolga zima je vzbudila splošno vremo za smučanje. Ne samo otroci, tudi mnogi fantov in celo mož se uči in vadi. Celo tekme že prirejajo. Tekma možakov, je pa ugledu staršev gotovo le škodovala. Pravo naziranje je, da je več vreden in mora biti bolj spoštovan dober orač, kosec, delavec, kakor dober smučar, plesalec ali sportnik. — Čudno je, da letos ni slišati o volkovih v naši okolici, niti o divjih prasičih. Sicer pa jeleni naredi mnogo škode in kmetije po pravici tarnajo, ker težko dobre kakšno odškodnino. Zdi se, da je jelen več vreden kakor človek, in lov več kakor obdelovanje zemlje. Naj bi že vendar lovcu začeli razumevati težak položaj kmeta in mu škodo, storjeno po divjadi, pravično povračati. Prvo bodi kruh in delo, drugo sport in zabava.

Društveno delo

(Sv. Jakob ob Savi)

Katol. prav. društvo prav pridno deluje. Dvorana je okusno preslikana; oder in ostali prostori so dobili električno razsvetljavo. Sedala je treba iskati dohodkov za krije tega dela. Žato skrbi dram. odsek, kateri je pripravil že 4 prireditev v tej sezoni. Vse so bile skrbno pripravljene in od občinstva dobro obiskane. Dne 17. dec. 1933 so igrali dramo »Napoleonov oficir.« Ker je povpraševanje po tej igri veliko, se bo ponovila 4 nedeljo 25. februarja. Kdorkoli more, naj pride, ker ne bo nikomur žal ne pota, ne denarja.

Prosleta

(Motnik)

Novo leto je prineslo k nam precej izpremembe. V verskem oziru smo sicer zaenkrat bolj slabos oskrbljeni, zato pa pri Prosvetnem društvu kreplko delamo. Prepričani smo, da moremo le na ta način pričakovati lepe bodočnosti. — V januarju smo imeli troje predavanj, ki so jih spremjale krasne sklopčne slike.

»Za človeka plemenitega rodu ni nikdar sramotno, da je na uslugo drugim plemenitega rodu.« je odgovoril vitez.

Ko je sedaj dim gnat Pistoje iz gozda, je po vsej oni strani griča, kjer je bil jezdil Gilbert, mrgelelo mož v oklepnu in na konju, in pešev v usnju ter podobnem bornem oklepu, kakor ga je nosil mrtvi stražnik. Buondelmonte je vtaknil noge v široka strema, se ustanovil v sedlu, nategnil uzdo, izdril meč ter ves čas opazoval sovražnikova gibanja. Gilbert je sedel mirno na konju in jih tudi opazoval. Do tedaj se na konju še ni bil postavljal sovražniku nasproti, dasi se je bil že bojeval peš; nehote ga je navdajalo veselje spričo bližnjega boja in skušal si je izbrali sovražnika, ki bi imel pasti pod njegovim mečem. Na Angleškem ali na Francoskem bi se gotovo opravil v svoj dobrini oklep, ki je bil zložen na hrbitu tovorne mule; toda tam pod krasnim italijanskim nebom, v pomladanski jutranji senci, polni vonjave divjih cvetlic, šumenju bučel in žgolenju ptic, se mu je boj dozdeval kot nedolžna igra in se je v svojem jopiču čutil, prav tako varnega kakor v jeklenem oklepu.

Položaj Florentincev je bil boljši, kajti imeli so svojo široko domačo cesto za seboj, ako bi bili poraženi. Pistoje pa, ki sta jih dim in goreči gozd pregnala iz skrivališča, so moralni lezti po griču navzdol, ki je bil tako strm, da so morali razjavati; prišedli z griča pa so se naenkrat znašli na ozki trati med cesto in kamenitim gričem. Buondelmonte se je takoj

V prečem smo se upomnili načinka Jezuša našega naslednika igre. V drugem, nujnješčem predstavju, kar je predstavljen v nemščini v Ljubljani letoski delčku mimočasov. S temim predstavljem smo si očiteli spodobneško razigrati s francosko osnove in spremem pomenu za nas znamenje. Na predstavjanju so bila danačna vokalna. — Dne 26. jan. so prvič k nami sprevzeli iz Š. Goričke ter nam spoznali vseolografske konferenčne. Igra je nadzore dobro uspešna. Koncert končnih pesmi. 5. februar v Kamniku se je Metamorfoze udeležili počasnički. Ni nujno, da smo se udeležili tako lepoči koncerta.

Nedeljni pesnički (Brezovica)

V ponedeljek noči smo imeli priliku poslušati peti cerkveni koncert na Brezovici. Moški kazek medtem pesnič zbor se je pesnič predstavljalo. Tudi v desetih zamenjava moški zbor predstavljal koncert, kjerj, kome predstavljamo jaz.

Iz Kraljevstva predstavnega društva

(Deževna pri Lj.)

V nedeljo 18. februar, kome spoznali v Domu našega predstavnega društva, je na splošno brezno bodo zoper razen udeležili po 6. 7. in 8. Dne, na zapovedi za ne tudi včeraj po 5. Dne. V spri naslopih tudi nekaj novih mod. Predstavljajoči — Gorjapovska Franceta in Prekovo Marjanca, ki sta se predstavljajo udeležbo poročila, bomo na održi težko pogrešali. Bola sta spoznana, vseta — in kar je pri igralcih veliko vredno — pri predstavljanju vlog prav pod prezentacijo. Bog daš tuo vrsto na godi svetovanja!

Nedeljni pesnički (Sr. Helena)

Dobrodružni dolgoletni predstavnik je lastni član g. A. in J. Rihemberk, kar je pred letoma zapisal. Na pobudo našega novembra župnika smo pridelali predstavljati novo Element, tako da steje društvo dne 13. februarja in 22. februarja v Planici. Na novo je pristopilo k nam mnogo zaveden Dolanov. V glavnem se je zala vrla dramačna udejstvovanja v dramatični. Počrečile so se igre: »Vodac«, »Prisegac«, »Deseti brat« itd. v zasedeni dvoranah. Odbor se je pri tudi tej dvorani vtežko oddolžil in jo dal prebeliti in umetniki prelikati ter popraviti kulise. Dva vrla

člana predstavnik z Komisijo Izra in najpik z Ljubljano smo priznali za nemalo delo ter pa izvedena zbirčna predstava pa — zavojen! Prvi je bil v drugi, v resnični smislu, Izra, pa skolički. Toda bi bilo v podprtje za zavojen kapljencev, morda predstavnik »referens« v znamki domača, treba tudi zmanjšati takške na vstopance, ker se poti sedanjem občudovanju skonaj ne more vedno uspešno skočiti predstavljati delo!

Pronostici večer in drago

(Slovenske)

Pronostici vabi na predstavni večer v nedeljo, dne 28. februar ob 5. popoldne. Program je tako bogat, da bo pesnič v zadovoljil. Govor bo imel pred. g. Pengo, k. bo predsedil manjši Kazek znamenje in znamenje. Več ostali program bo ponosil našemu kmetu. Člani imajo prav včeraj. — Znamenje se po dolgem času noper napeti mestnički igre. Kar za tretji najstrenjšimi namenoma delujejo. — Občinski odjetje se zaključi svoja proračunska razdelitev, ki so se vrnila v enkratno varstvenja. Zanimivo je zlasti to, da so povredili davek na naše koncerte predstavne prizaditev, ki bi rezultirale zlasti le še podprtje in vso posmrtnost. Na vaj ponosno — v zlasti!

Umar je...

(Sr. Vid pri Lakovički)

Koncem januarja je umrl v St. Vidu Janez Poznač, daleč načolni znan pot počest in veste trgovcev. Bil je tudi umetnik-samokrit: slikar in kinematograf. Naslikal je neketo kolik za gledališke odre in konditare za dobrotarje. Zadnjem njegovem delu je umetniški kip Sreca Jerovotega v podobnični cerkvi na Gradcu. Skoda talenta, ki ga je Gospod preizgadal oklikal so pladič, saj je dopolnil lele 54 let. Bil je dolgo porverjen naših listov: »Slovenec«, »Domoljubec« in »Bogoslov«, ter zastopnik Vrajemne zavarovalnice. Naj podira v miru!

Nekaj novic

(Planica nad Škofjo Loko)

Kljub budi krizi, ki nas z dneva v dan bolj stiska, smo sklenili, da svojega prijatelja »Domoljubca« ne ustisimo iz hile. Vsi mu bomo tudi letos ostali zvesti. Zima nas je prenesenila počasno neprizpravljene. Nahaja je, ker nimamo

zavedel, da ima boljši položaj. Zasukal je meč visoko nad glavo in s svojim visokim močnim glasom zaklical samo eno besedo; bilo je poveločje.

Kakor bi trenil, se je bojni klic razlegal po mirni naravi. Kopita so grmela, meči so se bliskali, močje so vpili in puščice so frčale po velikem obliku prahu, ki se je naenkrat vzdignil, kakor bi bila nastala razstrelba. Na čelu napadalev sta jezdila Italijan in Norman drug poleg drugega; nedoumljive črne oči in mirni olivkasti obraz poleg silne postave mlaudega Normana z bledim žarečim obrazom in kramimi lasmi, ki so vihrali v zraku, širokimi globokimi očmi, podobnimi modremu jekulju, ter normicami, ki so vzrepetavale kakor pri možku, ki je rojen za boj.

Kratek in ljud je bil boj, ko so se Florentinci razprostirli na desni in lev strani svojega voditelja in potiskali sovražnika proti strmemu griču nazaj. Buondelmonte je sokač svoj meč varno in gotovo ter po italijanskem načinu; smrtna rana se je sedaj prikazala v obrazu, sedaj v vratu, mnogokrat pa tudi v prsih skozi oklep in kosti. Gilbertovi silni udareci pa so se bliskali kakor strela izza njegovih gibčnih členkov, in za členki je bila normanska roka, za roko pa trdi bledi obraz in ravne ustnice, ki so se pri vsakem udarecu še bolj stiskale druga ob drugo. Italijan je pobijal spremeno in urno, kakor da bi mu vsa stvar prav ne ugajala. Normanec pa je pobijal kot svetil unitevangelj angel, ki molče razširja fezo božjo nad Sloveštvom.

Tedaj ga je Buondelmonte iznova pogledal, se nasmehnil ter rekel:

»Lepo perjanico ste si pridobili v boju.«

»Perjanico?« Gilbert je vzdignil roko proti glavi in naglas vzviknil, ko je zadeva ob ostro jekleno špicu.

Puščica mu je bila prodrila rdečo suknjeno čepico in tičala tam kot dolga ženska lasna igla. Ako bi bila zadeva vsaj dva palca nižje in bila izstreljena z nekoliko večjo močjo, je bil prepirčan, da bi bil videti kakor oni stražnik v gozdu, ki ga je bil Alrik ustrelil. Izvlekel jo je in vrgel preč, skoraj ne da bi pogledal. Mali Alrik pa, ki je pustil gonjača, da skrbi za mule, ter pa sledil Florentincem, je pobral puščico, jo zaznamoval z nožem ter jo vtaknil skrbno v svoj usnjati tulec, ki ga je bil napolnil s puščicami, ki jih je nabral po travni,

strelja za Evino. Živina topi v neznagi in tako nato bo spomnenci manjkal. — Nekajno na polotki k sefensmu počitku Ano Benedik, ki kojega je bila dobra mati in gospodinja. Vigo, v njem hilj je bila redno krščanka. Renči bodo močno pogrebali njeni zlato srce. Naj bi renčica lahka!

Releterji

(Ribnica)

Zvezda lesnih domačih obet, naša Releterja zadruga je prila do predpridanja, da je v samopomoci mogode vsaj nekajno izboljšanje, ki je zadevo tudi naše občadje. Hiter je druge udeleževalce sahe robe. Ustanovili so trgovski oddelki, ki bo posluval v Sodražici, kdo g. Antonia Lovrenčiča. Indelovalci vse roke predajojo indelke zadrugi, releterji pa bodo kupovali v zadrugi, ki se bo ukala kakih večjih dobrot in bi občasno zadruge dala poprki, ki se jih bo vrabdal v robi sami. Na ta način se bomo osamosvojili raznih ležarin, ki so ji morali plačevati dolejšje v precentih, ki je pri pridaji robe. Pretekli nedelje je občini zbor druge v Sodražici vse uredil, izvolil se je odčet kateremu zadejata g. Peter Prijatelj in Fe Zaje. — V slogi je mod, ki bo pomagala nam k krepljega razvoja male domače obrti, ki je največja v Sloveniji.

Iz zagrebske točbe

(Zagreb)

Vsem je sojena smrt, tudi bogatin. Pa je prijetno, če si jo kdo sodi sam, kakor si jo je največji zagrebski bogatin, žid Stern, ki se je zastrupil. Usoda milijonarja, kateremu je bogastvo marsikdo zavidal, a mu sedaj nihče več kaj zavida! — Zagreb vtedje. Ne tako tako, kot na gospodarstvu, kjer se razglešujejo, kaj bi se še dalo prodati, da bo u sol. Pred leti so zidali mestne hiše za stanovanja, pa so jih namenili sedaj prodati in spremnjinati v sole. Seveda vse to spremlik melčani z različnimi mislimi. Eini vpijejo, da je treba hiše prodati — drugi krijejo, kaj bi bilo druzinami, ki imajo v teh hišah stanovanje. Tako ne vedo mestničete, kaj bi. In so sklenili, da se da pri plačah mestnih uradnikov prihraniti poldržani milijon. Nekaj denarja bodo dale na povisanje učitnine, tako da se bo nabral kar tri milijone — če bodo računi driali

da je bil dodobra poln. Dunstan pa, ki se je stalimi udeležil napada, je hodil med mrtvimi in iskal dobrega meča, ker se mu je bil nujno zlomil.

»Florencija vam mnogo dolguje,« je reklo Buondelmonte čez nekoliko časa, ko so se vrčali od zasedovanja. Ako bi nas vi ne bili opozorili, bi mnogo naših ležalo mrtvih v gozdu. Presim vas, vzemite izmed zmagovalnega plena karkoli poželite. In ako vam morda ugaja, da ostanete pri nas, vas bo naš nadškof naredil vitezom, zakaj danes ste si pridobil viteštvlo.«

Gilbert pa je resno zmagal z glavo in se nasmehnil.

»Hvala Bogu, ne potrebujem ničesar, gospod,« je odgovoril. »Zahvaljujem vas na vaši prijazni gostoljubnosti, toda ostati ne morem pri vas, ker potujem na ukaz visoke gospode. Kar se pa dolga tiči, ki ga omenjate, moram reči, da mi ga je Florencija vsega poplačala s tem, da me je seznanila z vami.«

»Sprijateljila, gospod,« je odvrnil Buondelmonte, ki glede poklona ni hotel zaostati za viteškim mladeničem.

In jedli in pili so skupaj ter se nato ločili. Buondelmonte je dal Dunstanu majhno denarnico zlato, malemu Alriku in gonsku mul pa nekoliko srebrnikov. Gilbert je odjezil s svojimi spremjevaleci dalje in vsi so bili zadovoljni.

Ko pa je bil Gilbert zvečer sam, ga je občela velika žalost in greza zavoljo njegovih dejanj; tisti dan je namreč jeman ljudem živ-

>Teta Nikolaja< je pogorela. Ona teta Nikolaja, o kateri je že bilo ob priliki govora, ženjena in zagrebška poštarica, ki oblači najbolj zanemarjene zagrebške otroke in do potroški pripravi, in oblače take, ki se sami do nje ne bi odločili, najbolj apostolska oseba zapuščenega in zavrženega Zagreba; ta steta Nikolaja je imela nesrečo. Ko je bolna ležala drugje, ji je doma zgorelo pet poročnih oblik, zamenjenih za njene <sparek>. In še druge škode je napravil ogenj njenim varovancem, ki jih ima kakih 400 in njej sami, ki jí ni imelo zgoreti drugega kaj, kot nekateri spominji. Samo je za nesrečo zvedela šele tedaj, ko se je vrnila z bolniške postelje — da svojo boleznev nadaljuje v svoji sobici —, ki se nima tam s čim vzdrževati — a v tej sobici bo zanje poskrbel Bog — in pa dobrí ljudje, na katere se ona obrača s prošnjo za darove, da bo mogla nadomestiti nastalo škodo in nadaljevati svoje tako zelo koristno delo. Kdor kaj more, naj ji pošlje na naslov: Nikolaja Mali, Palmotičeva 3, Zagreb. — V nedeljo 18. februarja ob 11 se vrši v prostorijah zagrebškega velesejma velika katol. manifestacija kot izraz zvestobe Cerkvi za občinstvo papeževega kronanja. Za zavorovanje je veliko zanimanje. Išti dan popoldne ob 4 pa ponoviti Slovensko prosvetno društvo narodno igro: Pri kapelic.

Morda ne veš,

da naj bi normalno razvit otrok, star eno leto znal govoriti sedem, do osem besed.

da je v Berlinu 30 cest, ki se imenujejo po Blismarcku, in 26 jih nosi ime po Wilhelmu,

da so tudi do 15 kg težke šeuke ujeli,

da celo v teh zprostvitičnih časih živi se danes v raznih delih sveta okoli štiri milijone sužnjev,

da so Angleži imeli otroške bolnišnice že pred več kot sto leti,

da ima največ podmornic Amerika, namreč 82, Francija 80, Japonska 60, Italija 46, Angleži pa, da jih imajo 53: samo tega jima nihče ne verjam.

da je Kitajska prva država na svetu po številu prebivalstva, ki šteje 414 milijonov. Sledi jí Indija z 353 milijoni, Rusija 147 milijoni in Amerika s 123 milijoni,

da so Nemci izvozili na Angleško še leta 1930 za 400 milijonov dinarjev otroških igrač, lani pa samo še za okroglo 100 milijonov,

Ijenje kakor kosec kosi travo, vendar si ni mogel reči, čemu je moril, saj niti ni poznal možakov nobene stranke niti njihovih sporov. Napadal je, ker je druge videl napadati, sukal meč iz ljubezni do njega in pobijal, ker je bilo v njegovi naravi, da je pobijal. Sedaj pa, ko je bila kri prelita, ko je solnce, ki je vzšlo nad življenjem, zašlo nad smrtno, je Gilbert Warde obžaloval vse, kar je bil storil; njegovo hrabro obnašanje se mu je videlo samo kot brezpomembno pobijanje, za katero bi moral delati pokoro, ne pa dobiti viteštro.

>Nisem boljši od divje zveri,< je rekel, ko je Dunstanu povedal, kaj je čutil. >Pojd in poišči duhovnika, ki naj moli za vse, ki sem jih danes usmrtil.<

In ko je sedel tam za mizo, si je zakril z roko oči.

>Grem,< je odgovoril Dunstan. >Reči pa moram, da je res krasno videti leva, ki joka iz usmiljenja do teleta, ki ga je usmrtil.<

>Lev mori, da je in živi,< je odgovoril Gilbert. >Ti možje, ki so se danes borili, so se borili za svojo stvar. Jaz sem pa udarjal s svojim mečem z golji iz preserne ljubezni do udarjanja, ki je v krvi nas vseh, in mene je močno sram. Naroči duhovniku, da moli tudi zame!

XI. poglavje.

Francoski dvor se je nahajal v Vézelayu. Tam so bili kralj, kraljica, veliki kraljevi vazali in oni iz Akvitanije, Guienore in Poidon, ki so bili v spremstvu kraljice, ki je s svojim

Z ljubljanskega trga

V Ljubljani, dne 13. februarja.

Zivinske cene: Voli I. vrste 4 do 4.50 Din, voli II. vrste 3 do 3.50 Din, voli III. vrste 2 do 2.50 Din; telice I. vrste 4 do 4.50 Din, telice II. vrste 3 do 3.50 Din, telice III. vrste 2 do 2.50 Din; krave I. vrste 3 do 3.50 Din, krave II. vrste 2 do 2.50 Din, krave III. vrste 1.50 do 1.75 Din; teleta I. vrste 6 Din, teleta II. vrste 5 Din; domača prašiči 9 do 10.20 Din, hrvatski prašiči 10 do 11 Din, prštarji 7 do 8.50 Din.

Cen: mesa: Goveje meso I. vrste: prednji del 8 do 9 Din, zadnji del 10 do 11 Din; goveje meso II. vrste: prednji del 7 do 8 Din, zadnji del 8 do 9 Din; goveje meso III. vrste: prednji del 5 do 6 Din, zadnji del 7 do 8 Din; teleće meso I. vrste: prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din; teleće meso II. vrste: prednji del 10 do 12 Din, zadnji del 12 do 14 Din; svinjina: domača 11 do 18 Din, hrvatskih prašičev 10 do 16 Din; prekajena svinjina 16 do 22 Din; svinjska mast 18 Din; slanina: domača 14 do 15 Din, hrvatskih prašičev 15 do 16 Din; konjsko meso 4 do 6 Din, ovčje meso 6 do 10 Din.

Cene živinskimi kožam: Volovske 9 Din, kravje 7 do 8 Din, bikove 6 do 7 Din. Teleće so se podrazile od 13 na 14 Din, hrvatskih prašičev 4 Din, domačih prašičev 8.50 Din.

Zitne cene: Na domačem trgu se prodaja: pšenica 160 do 170 Din, ječmen 130 do 135 Din, rž 115 do 120 Din, oves 115 do 125 Din, koruza 115 do 130 Din, fižol 325 Din. Na borzi pa nudijo: Sremsko pšenico 142.50 do 145 Din, baranjsko pšenico 142.50 do 145 Din, bačko pšenico 145 do 147.50 Din, koruza 105 do 107.50 Din, umetno sušeno 117.50 do 120 Din, umetno sušeno, dohavljeni v februarju 125 do 127.50 Din. — vse cene veljajo za 100 kg franko slovenska postaja. — Gospodarska Zveza v Ljubljani prodaja koruzo, za mletev sposobno, umetno sušeno, po 115 Din za 100 kg.

Krmila: Seno 45 do 60 Din, slama 40 do 45 Din, lucerna 75 Din. Pri Gospodarski Zvezni v Ljubljani se dobre: lanene tropine v vrečah po 50 kg 200 Din za 100 kg, kokosove tropine po 155 Din, bučne tropine 145 Din, repične tropine 105 Din, tropine od solnčnih rož 85 Din, riževe krmilna moka 90 Din, riževe otrobi 70 Din, oves 100 Din, pšenični otrobi 95 Din — vse za 100 kg. Klajno apno na drobno 3.50 Din kilogram, ribja moka na drobno 5 Din kilogram.

Nekateri ljudje misljijo, da vedo dovolj, če vedo, kje se denar izposojuje.

dvorom prekašala kraljevega. Tam je bil tudi Bernard, sveti mož iz Clairvauxa, da oznanja križarsko vojsko, kjer so se stari ljudje spominjali puščavnika Petra in vzklikanja mož, ki so že davno pomrli v Palestini in ki so klicali: >Bog hoče! Bog hoče!<

Ker je bila cerkev sv. Marije Magdalene vse premajhna za toliko množico, so se zbrali v široki kotlinasti dolini zunaj majhnega mesta. Za kralja, kraljico in velike plemiče so postavili lesen oder, ostali vitezi in kraljčine spremjevalke pa so stale na malo vzvilenem, s travo poraščenem prostoru sredi velikanske množice ljudstva.

Solnce je že zatonilo za gorami in vroči julijski zrak se je bil nekoliko ohladil, vendar je bilo se vedno precej toplo in v splošni tišini je bilo slišati dihanje množice. Gilbert je prišel baš o pravem času; svojim spremjevalcem je prepustil nalog, da mu pošrejo stanovanje, ako je mogoče; sam pa je pohitel na prostor, kjer se je zbiralo ljudstvo, da bi videl in slišal, kaj se je imelo goditi, pred vsem pa, da najde med tremi stotinami kraljčinimi spremjevalk obraz Beatrike.

Tam je sedela kraljica, vsa v zlatu in škrilatu in s krono na glavi, in poleg nje kralj s svojim poštenim, resnim in bledim obrazom. Ko je Gilbert zmanj pregledoval one tri stotinę lepih mladih obrazov, so se mu oči venomer vračale k najlepši izmed vseh žensk na svetu. Spoznal je, da je krasnejša nego si je predstavljal in bil je ponosen, ker ga je nazivala svojim prijateljem.

Lahkomiselnost

Dnevno čitamo, kako je nasedel ta temu, oni drugemu sleparju. Ce ni ob taki priliki denarja, si ga pa izposodi. Marsikdo je prodal zadnje živinčice iz hleva, samo da je plačal prispevke raznim vzajemnim pomočem in si kupil upanja na koše.

Kako drugače ravnamo, kadar gre za požarno, življensko ali kako drugo zavarovanje. Za to se nam zdi škoda vsakega dinarja in vendar nam daje dobro zavarovanje zanesljivo jamstvo ter nas varuje gospodarske škode v slučaju požara, ob smrti ali nesreči očeta hranilca ter ob nastopu zavarovanega dogodka sploh. Krčiti pri zavarovanju se pravi izpostavljati obstoj sebe in svoje družine negotovi usodi.

Zato zavarujte sebe in svoje imetje pri naši VZAJEMNI ZAVAROVALNICI v Ljubljani.

Pri posestniku Lončarju v Horjulu imajo 3 leta starega merjasca, ki tehta nad 350 kil. Nad 3000 mladičev ima že v horjulski okolici.

ALI STE ŽE PORAVNALI NAROCNINO?

Zdajci je nastalo med vitezi, ki so stali za prestolom, gibanje; dasi pa so stali tesno drug poleg drugega, so se vaseeno nekoliko umaknili, da naredi pot velikemu propovedniku. Prišel je sam; oči so mu bile mirne in pokojne. Na levo in desno se je zahvaljeval vitezom, ker so mu delali pot, in stopal je v njihovi sredini dalje kakor bela senca. Tako misel prodira v tvarino in duh v pozemsko telo ter ostane neizprenjen.

Ko pa je Bernard stopil na beli leseni oder ter stal v bližini kralja in kraljice, je nastala popolna tišina kakor v grobu in oči vse množice so se uprle v njegov obraz in njegovo poslanstvo. Sapa je zastala za trenutek vsemi navzočim, kakor bi bil prišel angel z nebes, ter prinesel besedo božjega na svojih ustnicah in v svojih očeh pričo večne svetlobe. Bil je svetnik na zemlji celo za časa svojega življenja in človeštvo ni izza dni apostolov, ni niti preje niti pozneje, tako častilo nobenega človeku kakor njega.

Začel je govoriti z milim glasom, ne da bi se trudil, da bi ga slišali, a vendar tako razločno in jasno kakor bi bil govoril vsakemu učesnu. Govoril je za Kristusov križ in o trpljenju onih, ki so branili z vedno šibkejšimi svetimi kraje na Jutrovem, toda še vedno z neupogljivim, obupnim pogumom.

>Ali je kdo med vami, ki je ljubil svojo mater, ki je prejel z njenim smrtnim dihom njen poslednji blagoslov, jo položil v grob, da počiva v miru na kraju, ki mu je svet zavoljo nje, ki pa bi pripustil, da bi njeni sovražniki

Janjo Neubauer:

Berač in krčmar

Narodil si jezen je vina,
poskusil je kapijo prsiak,
raztegnil in staničil je usta,
zaklel je: »Naj piše te vrati!«

In zopet je todil, a vino
v raztrgan si vlival je žep.
»Kaj delaš, oštir se zadere,
amar vino za žep je, potep?«
»Nič hudega nisem vam storil,«
oglasti berač se mirno.
»Saj plačal sem, kar sem naročil,
a vino je pač — presladko!«

Ker usta mi skupaj je zvlekle,
pa štirl mi v glavo je up:
morda še raztrgane žepe
ta prškavec zvleče mi vklup!«

DROBTINE

Dva tedna živ z razpršenim sreem. V nekem strokovnem listu poroča dunajski zdravnik dr. Petrowich o možu, ki je 15 dni, torej skoraj dva tedna, živel z razpršenim sreem. Sre je utriplalo v tem času z neverjetno življensko energijo. Pri dviganju nekega brezema je mladi mož hipoma začutil boljčino v lev strani priši in dih mu je zastajal. Spravili so ga v bolnišnico. Značenja so kazala, da mu je počilo srce. Ko so ga po smrti raztezili, so videli, da je res tako. Živ pa je ostal toliko časa le zaradi tega, ker je kri lehkoh uhajala v prsno duplino in ni ovirala dosti delovanja srca. Čeprav gre le za izjemno izreden redki primer, vendar dokazuje to življost človekovo.

Ne boš me. — »Cuj, ženica že zopet si govorila v sanjah o nekem Ernestu.« — »Ha, ha, ne boš me ujeti. Saj mu ni imel Ernest!«

Lov na rabe v električno. Oceanografski zavod v Moskvi sporoča, da so se izvrstno obnesli njegovi

onečastili njen grob, dokler se pretaka v njegovih, njenega sina Žihla njena lastna kri, da jo zanjo prelijte? Ali je kdo med vami, ki se ne bi hotel bojevati do poslednjega dihljaja, da obvaruje kosti svojega očeta pred onečaščenjem? Ali se ne ponašate vsak dan, da radi daste svoje življence v borbi za dobro ime vaših žensk, kakor bi to storili za dobiti glas svoje hčere, za zvestobo svoje žene?«

»Mar ni Cerkev božja vaša mati in ali niso njeni svetišča vaši najsvetnejši kraji? Ponašate se, da ste pripravljeni umreti za častno sivar: Kristus pa je dal za nas svoje življence ne zaradi naše časti, marveč zavoljo naše nečasti in naših grehov, ki so mnogobrojni in težki. In potem ko se je na svojem križevem potu za nas pokoril in žrtvoval, so ga položili v grob po načinu ljudi. In kraj, kjer je počival, je svet kraj, saj je sam Bog z nebes ležal tam, potem ko je s Svojo sveto krvjo izbrisal naše grehe, potem ko nas je ozdravil s Svojimi ranami, potem ko je dal Svoje življence za nas, da bi mi živel, potem ko je protpel suženjstvu tega umrjočega mesa, da bi mi postali neumrjoči v duhu, po Njemu, skozi Njega in v Njemu.«

»Ali naj bo zemlja, ki je plia to kri, prav tako kakor druga zemlja? Ali naj bo kraj, kjer je odmevalo sedmero besedi Njegovega smrtnega boja, tak kakor drugi kraji? Ali naj se grob, v katerem je On počival, izroči pozbavnosti in onečaščenju? In dalje, ali smo mi brez greha, da ne potrebujemo niti spomina na to žrtvo, in tako čisti, da ne potre-

poskuši rizikova s pomočjo elektrike. Poskuse so napravili v Ladotiskem jezeru, ki leži ob Finskom zahodu. Ribci so delali s tokom visoke napetosti, ki je umoril ribe, nakar so jih potegnili na suho.

Razlaga. — »Gospod, dñeš, kaj pa je to, prosim, dožnik?« — »Dožnik je človek, ki mora vratišči denar.« — »Kaj je pa upnik?« — »To je pa človek, ki misli, da bo denar dobil.«

Nova mesta v Rusiji. Po svetovni vojni so se zemljepisne karte temeljito spremeniile. Nekatere države so se skrčile, druge narasle; pa tudi nove države so nastale. V Rusiji pa so pod vplivom peteljke zraslo celo nova mesta. Redkokoma so ta mesta znana, ker jih še le ne uči in zemljepisne karte jih še niso zaznamovali. Imena nosijo večjede po vodilnih ruskih komunistih. V bližini znanega Dnjeprostroja je kar čez ned zraslo velemesto Novoje Zarjevo s 100.000 prebivalci, kasero pa računajo danes že na 250.000 prebivalcev. Magnitogorsk leži v Južnem Uralu, v sredini mra, s 150.000 prebivalci. Stalinsk v zapadni Sibiriji, Prokopjevsk s 100.000 prebivalci; Andro-Judensk 50.000 prebivalcev; Karaganda 100.000; Kounrad 50.000; Beresniki 40.000; Bobrik 50.000; Igarka 50.000; Kandalakša 90.000; Džerski 40.000 prebivalcev. Sama nova mesta, za katera pa zapadna Evropa malo ve.

Moderna službenja. — Marička je vsa iz sebe, ko ji je milostilija že 14 dni odpove službo. Stopi pred gospo in ogrešeno protestira: »Toda milostiva, kaj nej podzem v vizitkami, ki sem si jih dala načakati z vašim naslovom?«

Umetni človek ni novost. Zadnja leta večkrat bremo o poskusih, napraviti stroj, ki bi bil po zunanjosti napravi podoben človekemu telesu in ki bi lahko izvrševal nekatera dela kakor pravi človek. Češki pisatelj Čapek je napisal o tem umetnem človeku, ki ga nazivlja robot, celo dramo. Vendar moramo ngrgoviti, da ti poskusi, ki so bolj podobni igračkanju, niso niti novi. Robote so poznali že starci Egipčani. V zgodovini beremo, da so v Egiptu že leta 1285 pred Kristusom poznali stroj, ki je bil po zunanjosti podoben človeku in ki ga je bilo treba samo sprožiti, pa je izvrševal določeni posel. Kralj Ptolemej Philodolphos je napravil takega umetnega sužnja, ki je nad njim vhtiel pahljačo iz novejih peres in ga hladil. Slavni učenjak Albertus Magnus je iznaišel stroj, ki je bil tudi podoben človeku in ki mu je odpiral vrat. Leta 1770 je iznaišel Svec Peter Alojzij Drog umetnega človeka, ki je bil tako umetno sestavljen, da je mogel celo avtomatično kopirati njegove risbe. Kakor vidimo, ni na našem ljubem svetu nobena stvar nova.

NAZNANILA

n Dev. Mar. v Polju. Prosvečta »Polje« vabi k prosvetnemu večeru, ki se bo vršil v pondeljek dan 19. februarja ob 8 zvečer. Predava g. dr. V. Fažiga o Londonu, po predavanju igra in godba. Ob tej prilici dani lahko oddajo letno članarino.

n Gledališko društvo v Preddvoru upravi v nedelje, dne 18. t. m. ob 3 popoldne v Ljubljanskem domu igro s petjem »Zakleti gradi. — Vabimo!

n Blatna Brezovica. Naslednji časnik upravi v nedeljo, dne 18. februarja ob 8 zvečer predstavljivo dramo »Izla strib stene. Vljudno zabavo! n Borovnica. V nedeljo 18. februarja ob 3 popoldne ponovijo pevci »Carskega selca na održi Prosvečte. Pred igro venček narodnih. Pridite!

DOBRO ČTIVO

k Vsi verniki smo poklicani, da se okoristimo z velikimi blagoslovimi svetega leta in da dobimo svele odprtuke. Osim, ki ne morejo potovati v uamen v Rim, in imajo ugodnosti, da v domačem kraju dobre svetoletne odprtuke (n. pr. vti, ki si slžijo z delom svoj kruh), podaja knjižica »Sveti letos 1933-34 vsa potrebnava navodila za pridobite svetoletnih odprtustev in za doseg namenov, katerih navaja sv. oče Pij XI. Knjižica stane 2 Din in se naroča pri Bratovščini sv. Reisnjega Telesa v Ljubljani, Pred skofijo 9. Sveti leta traja le še do velikonočnega pondeljka; zato je treba hiteti, da dobimo milosti, ki jih v tem času deli sv. Cerkev.

n Brazda. Izla je druga številka lista »Brazda«, glasila absolventov kmetijskih šol Razpolazi smo jo vsem, ki so »Brazdo« naročili in plačali. Vse druge, ki bi hoteli list naročiti, prosimo, da takoj pošljete naročnino, to je vsaj Din 10, nakuju bomo takoj poslali drugo številko, oz. novim naročnikom tudi prvo, katero imamo še v zalogi. Uprava radevolje pošlje vsakemu prvo in drugo številko na ogled, ako sporodi to na naslov: Uprava lista »Brazza«, Ljubljana, Tyrševa cesta 29. I

k Sljubski odred, mesečnik Založbe ljudskih iger v Kranju, izide hkrati s prvo knjigo rediljanj, »Slovenskim pasijoncem«, dne 15. februarja. Do nedelje, dne 18. t. m., bodo imeli vsi naročniki oboje v rokah. Kdorkoli želi dobiti knjigo in revijo teledaj, naj ne odlazi z naročilom. Letna naročnina Din 60 (mesečnik in trikrat duhovne igre). Zadostuje dopisnica na gornji naslov.

med vas, ki bodo prostovoljno dali svoje življenje, da umrjejo za križ našega Gospoda Kristusa, in oni bodo stali na kraju, ki je v resnici svet, nameč pred božjim prestolom.

»Toda ene stvari se izogibajte. Nočem, da bi vi šli tja in se bojevali za božji grob, kakor nekateri vaši očetov, da bi se ponašali s križem, v srcu pa radi svoje duše in ne radi Kristusa prestevali napore in rane in kapljice krvi kot nekak gotov račun, ki se vam izplača v nebesih, kakor da bi bili vi posodili Bogu denarja, ki vam ga mora zopet povrniti. Jezus ni dal Svojega življenja na račun ali Svoje krvi na oderuške obresti. On ni štel bolečin in njegovo trpljenje ni bilo napisano v knjigo, marveč On je dal vse prostovoljno, iz Svojega ljubezni do ljudi. Ali naj kdaj ljudje zahtevajo od Boga povračila rekoč: »Dali smo ti toliko, kakor je n. pr. rana, ali morda življence, molitev ali dan posta; glej torej, da nam plačati, kar je pošteno?« To bi se ne reklo dajti Bogu, kar je last ljudi, marveč to bi se reklo prodajati ali posojati Bogu, kar je Njegovega. Glejte, da ne boste tako storili, marveč dajte prostovoljno, ako imate kaj dati, ali pa ne dajte sploh ničesar; kajti pisano je, da bodo onemu, ki nima vere, odvzete celo take stvari, ki jih ima.

(Nadaljevanje.)

Izpolnjena želja. Sodnik: »Obloženi ste, da ste pomoči vlonilli v banko. Je to res?« »Res je, gospod sodnik. Toda pomisliti morate, da sem izpolnil samo željo svojega pokojnega očeta.« — »Kako to?« ... »Moj ranjki oče je imel samo eno željo, nameč, da bi njegov sin vstopil v banko.«

RDEČA NEVARNOST

(Nadajevanje.)

V Avstriji se je zanesla komunistična misel najprej v tiskarski društva, ki so se začela ustanavljati od l. 1864. dalje, ko je pa zavladala l. 1867. društvena svoboda, so se pa začela rasti iz tal zlasti komunistična Delavska izobraževalna društva, v katerih so imeli dolgo časa vodilno vlogo rokodelci. Pod vplivom Moslove situacije so pa začeli v njih kmalu prevladovati anarhisti, liberalne vlade so jih ostro preganjale (l. 1886. je bil tudi

Avstriji uveljavljen poseben protisoč. zakon) in med njimi samimi so izbruhnili hudi notranji spori. Ceprav je l. 1873. ustanovil voditelj radikalne siner. A. Scheu, celo posebno »Avstrijsko socijalno demokratično stranko« na načilih eisenškega programa, so navedene okoliščine vendarle povzročile skoropolen propad komunističnega delavskega gibanja v Avstriji. Tedaj je nastopil med njimi dunajski židovski dravnik dr. V. Adler, ki je zopet spravil in združil razbite vrste ter jim začrtal enotno, strogo marksistično smer. L. 1888. so na zborovanju vseh avstrijskih marksističnih organizacij v Heinfeldu (tega zborovanja sta se udeležila tudi dva Slovence) sprejeli nov program, precej sličen poznejšemu nemškemu erfurtskemu in oddelej je napredoval marksizem tudi med avstrijskim delavstvom jako hitro (zlasti med nemškim in češkim).

Poleg nemških so igrali tako važno vlogo vedno tudi francoski marksisti. Ob revoluciji l. 1848. so bili francoski komunisti krvavo tepeni, tako da je bilo njih zmanjšanje potem na zunaj za dolgo let zatret. Zbirali so se še v skrivnih krožkih in vneto sodelovali pri ustanovitvi prve Marxove internacionale, v katero so stavili največje nade. Ker jih je vrla hedno preganjala, so tlejajo neugnana revolucionarna stremljenja pod pečepom Italije. Izbruhnila so l. 1871. po nesrečni vojni z Nemčijo. Tedenji splošni zemedi na Francoskem so se polastili komunisti pariške občine in hoteli preosnovati vso Francijo na poseben komunističen način. Narodna skupščina v njih načrti seveda ni soglašala, zato so komunisti skušali izvesti svoje zahteve s silo. Kdor se ni brezpogojno udal, so ga umorili in napolnili so vse ječe. Tedaj je poslala vlada nadnje redno a... lo, ki se je po osem-dnevnom krvavem boju pola... Pariza in se strašno načrvala za komunistična nas... Vojaki so poklali na dico komunistov, na stotine je bilo pa potem še obsojenih na smrt in v pregnanstvo. S tem je bila tri meseca trajajoča »pariška komuna« in z njo seveda tudi sploh vse francosko revolucionarno komunistično gibanje zopet za več let zatret, pač so se pa vzdržale nekatere delavske strokovne in gospodarske organizacije. Komunistično politično gibanje je šele l. 1879. obnovil zopet marksistični komunist J. Guesde, seveda v mnogo mirnejši obliki, toda še pri volitvah l. 1887. so dobili karaj 47.000 glasov, kajti njih številčni napredek so onemogočevali stalni spori med posameznimi skupinami.

O Rusiji bomo obsirnejše govorili še pozneje, drugih narodov in držav pa ne bomo navajali. Glede Anglije smo že povedali, da so nastale tam že zgodaj vzorne delavske organizacije, ki pa o komunizmu niso noutele nikoli niti slišati, a po manjših deželah, kakor v Italiji, na Španskem, v Belgiji, v skandinavskih državah itd. je sledil razvoj v daljšem presledku francoskemu in nemškemu zgledu.

Tako vidimo, da je marksistična smer komunizma pognala okoli l. 1885. večje ali manjše korepine že skoro prav po vseh evropskih državah. Ker je Marx sam vedno in povsod naglašal potrebo po mednarodnem značaju in mednarodni združitvi vsega komunističnega gibanja, je jasno, da ni moglo ostati trajno tudi brez trdnjeve mednarodne zveze in organizacije. Prva internacionala se je l. 1876. sicer razšla, kakor smo slišali, toda l. 1887. se je vršilo v Parizu vnovič posvetovanje marksističnih zastopnikov raznih narodov, na-

slednje leto so sklicali Angleži v London mednarodno zborovanje vseh delavskih strokovnih organizacij, a leta 1890. so v Parizu zopet osnovali novo, drugo internacionalo, ki je sklicevalo odsej redna mednarodna zborovanja marksistov. Ta obstaja še danes, ceprav je njen nekdanji ugled po odcepju skrajnih komunistov (boljševikov) in po polomu marksistov po večini velikih držav v zadnjih letih skoro izginil. Že na prvem kongresu je sklenila povsod zahtevati zakoniti osemurni delavnik in je proglašila 1. maj za mednarodni praznik vseh marksistov.

6. Erfurtski program in socialna demokracija.

Bismarkov protisocialističen zakon nemških marksistov torej ni stri, temveč jih je na znotraj še okreplil in tudi njih število je nevzdržno naraščalo. Ustvarili so si mogočne politične, strokovne in gospodarske organizacije in postali so prevažen činitelj v nemški javnosti, s katerim je moral računati vsak. Glede na to so si morali ustvariti tudi jasen program, ki bi izražal vse njih miselnost, obsegal vse panoge njih udejstvovanja in dajal smer njih zahtevam. To se je zgodilo l. 1891. na njih strankinem kongresu v Erfurtu. Tam sprejeti program nosi izrazito marksistično-komunistično obeležje in je postal nekak vzorec za programe večine evropskih marksističnih strank. Glavna načela in zahteve, ki jih — čisto v Marxovem zmislu — izraža, so:

Kapitalistični gospodarski razvoj bo polagoma uničil malo obrt, delavca pa izpremenil v proletaria-nemaniča. Tudi kapitalistov bo vedno manj (koncentracija kapitala), ker bodo veliki polagoma uničili male. Število proletarcev bo pa vedno večje in vzporedno s tem bosta naraščali tudi beda ter brezposelnost. Medsebojna nasprotja (razredni ali slojni boj) kapitalistov in proletarcev bodo vedno ostrejša, kapitalistično gospodarstvo samo bodo pa nesmotrenega proizvajanja in pomajkanja novih trgov pretresale tudi vedno hujše krize. Te je mogoče preprečiti le, če preidejo vse proizvajalna sredstva (zemlja, rudniki, podjetja itd.) v skupno last vse družbe (komuniti). Taka preuredbitev vse človeške družbe bi človeštvo zopet osvobodila in mu vrnila srečo ter blagostanje. Izbojevati pa more to preuredbo le zavedno delavstvo s pomočjo neizprosnega razrednega boja in lastne politične stranke, katero so krstili za socialno-demokratično stranko. Po svojem programu so bile torej socialno demokratične stranke izrazito marksistično komunistične, kakršne so dejansko povsod še danes in se torej vsaj v glavnih načelih ne razlikujejo mnogo od tistih današnjih strank, ki se tudi po imenu nazivajo komunistične. Glavna razlika med prvimi in drugimi je prav za prav le v tem, da skušajo priti socialni demokratije do istega cilja z mirnejšimi sredstvi in vsaj deloma po demokratični poti. V tem pogledu so se pa precej oddaljili od svojega učitelja Marx, kar jim zato komunisti tudi upravičeno očitajo.

Krvavi poraz francoskih komunistov l. 1871. in razne druge izkušnje so namreč tako omilile pot, po kateri so skušali socialni demokratije — mi jih bomo odsej kratko nazivali socialiste — dospeti do svojih ciljev. Polegla se je njih vera v skorajšnjo svetovno revolucijo, ki bi čez noč izpolnila njih nade, zato so skušali priti postopoma do svojih končnih ciljev. V to svrhu so zabilovali v erfurtskem programu uvedbo splošne, enake, direktne in tajne volivne pravice, čim najširšo samoupravo (avtonomij) raznih upravnih teles (dežel, občin itd.), volitev uradnikov, ljudske brambo (milice) namesto stalnih armad, neomejeno svobodo misli, tiska in združevanja, popolno enakopravnost žens z možem, popolno ločitev cerkve od države, brezplačne in obvezne brezverske osnovne šole, brezplačno pravno varstvo in zdravniško oskrbo ter odpravo vseh posrednih davkov in uvedbo naglo se stopnjujočih neposrednih davkov. Za varstvo delavcev so še posebej zahtevali osemurni delavnik, prepoved otroškega dela, omejitev ponočnega dela, zadostni tedenski počitki, prepoved plačevanja mezde v blagu, strogo nadzorstvo podjetij, odpravo poselskega reda in uvedbo širokega državnega delavskega zavarovanja.

RAZNO

Volitve obratata zaupnikov. Tozadne volitve pri mariborskem mestnem gradbenem uradu so prinesle zmago »rdečim«, v tekstilni tovarni »Teksta« so dobili večino »plavi«.

Nad 450.000 Din so še dolžni delavci na kuluku v mariborski občini.

Osemurni delavnik in z njim združene zakonite ugodnosti veljajo za vseko delavnico, ki zapošljuje vsaj 15 delavcev. Tako je odločilo mariborsko okro.

Novo tovarno za blago bočeta ustanoviti v Jugoslaviji družba Cosmanos v Josefthalu na Češkem in jugoslovanska Mautnerjeva družba. Stroji pridejo iz dveh čeških tovarn, ki doma ne obratjeta več.

Češkoslovaške zadruge. V razpravi v državnem proračunu je neki češkoslovaški poslanec dolžal, da je plačal v tem letu vsak trgov povprečno 29 čeških krov davka na dobiček, dočim je plačala vsaka zadruga prodajalna 36 krov.

Zakon o delu je te dni proglašil nemški Hitler. Delavci bodo popolnoma odvisni od gospodarja in od hitlerjevske dobre volje.

Mnogo delavev je odšlo pred leti v tujino za krohom. Kriza jih sili, da se vračajo domov. V prvem četrletju lanskega leta se je vrnilo k nam 71, v drugem 98, v tretjem 62, pričetkom zime 240 oseb. Med izseljenici jih je mnogo brez vsakih sredstev.

Posebne naselbine za brezposelne ustanavlja slovaško glavno mesto Bratislava.

Z novim jugoslovenskim proračunom namernajo uvesti nov enoodstoten davek na zasluzke. Dohodek te nove obremenitve delavcev in nameščencev boče porabljati vlada kot fond za razne socialne potrebe.

Kongres socialnodemokratičnih učiteljev in profesorjev se vrši 1. februarja v Pragi.

Brivski pomočniki in pomočnice so zborovali sredi januarja v Zagrebu. Došli so odpolanci iz raznih krajev Jugoslavije. Zveza steje 15 podružnic s 510 članimi, od teh je več kot pol v Zagrebu.

Tristokrat slajši od sladkorja. Trije francoski učenjaki, Bridel, Laville in Magin, so sporocili Akademiji znanosti, da so odkrili v neki rastlini, ki raste v Paragvaju in se imenuje kaabbe, tristokrat več sladkorja v gramu kakor daje gram sladkorja trsa. Preden pa se začne rastlina predelovati v sladkor, so svetovani, naj se preleže učinek tega sladkorja na človeški organizem.

ZAKAJ RAVNO „ELSA“?

Ker prvič »Elsa« izdelki predstavljajo modno sredstvo za pravilno nego lepotu, pa pri tem ne škodijo zdravju, ker se izdelujejo na medicinski podlagi. Fellerjeva kozmetika Elsa-pomada za varčivo

obravo in kože in Fellerjeva modna Elsa-pomada za rast las (2 komada ena pomada ali po 1 komadi obenäk pomad franko 45 Dm) Fellerjeva Elsa utica zdravja je le olej Skorševi razčini Elsa mit franko 22 Dm (izmeno 7 vrst), biljno, mlečno, krem-mlečno, glicerinasto, rumenjakovo, torakasto in katero-

novo mlečno ter mlečno za britje. Elsa-kosmetika izmenjuje ina, Esedon-kremna za noč, in ostali Elsa-izdelki zadovoljevali vseh, nadzorovali bodo tudi Vsež. Založba Vas ravno Elsa! Vas ta sredstva poklica po podpis Evgen V. Feller, lekarjičar, Strošec Doma, Elsa trg 16 (Slovenska banovina).

Nekajino — Popotnik naroči sobo. Ko se vpiše v hotelico knjige, opazi na nji stenico. — Ze 20 let potujem, zagodruje ogorbeno, toda da bi stenice pripovedovala, v kateri sobi bomo spal, to se mi ne bo prepletilo.

18. DRAŽBA KOŽ DIVJADI NA VELESEJMU 5. MARCA

Pošljite nemudoma blago na naslov:
LJUBLJANA, »DIVJA KOŽA«, VELESEJEM

Praktičen polisik. — »Shod je bil siajan. Vabil so bili tako navdušeni, da so metalni klobuke v zakl. — Kaj pa ti? — Jaz? No, posledice je bila, da sem prišel do lepega novega klobuka.«

Zahvala.

Po moževi smrti mi je »KARITAS« takoj izplačala celo zavarovanje vase. Kdo se zavaruje pri »KARITAS«, ta denar varno načrti.

V Mariboru, dne 1. februarja 1934.

Sattler Paul, L. r.

Drugo najde. — »Dragec, pričnati ti moram, da je izgubil moj obe z zadnjim špekulacijom vse svoje premoženje. — Nikar si zato ne beli glave, dokler, jaz te najdem drugo nevesto z denarjem.«

Podaljšaj si življenje!

Življenje moremo podaljšati, bolzeni preprečiti, bolzeni odstraniti, slatostni ojačati, nešalne moremo učvrstiti, in osrečevanje načrtni »reflex!«

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljene sticev, potrošni, negativni dobrobiti prijateljev ali svetih blinjih, razočaranje strah pred bolezni, slab nadan življenja in mnoge druge razlogove.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! Ne poti, ki Te morajo dovesti do dobrega razpoloženja, otičiš Tvoj znacaj, napolniti Te z novim upanjem, to pot ju pa opisana v razpravi, ki jo je mene usmrko, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej malo prisodni knjižici je razložljivo, kako morete v kratkem času in brez ovira med delom ojetiti živce in mislice, odprijeti slame, razpoloženje, trudnost, razresenost, oslabljanje apoplina, nerazpoloženje za delo in nebrav drugih bolestnih pojavov. Zabrejajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštano zdravljališče:

ERNST PASTERNACK, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 15, Aht 124

Mali oglašnik

Vasna drobna vratica ali ope prostor večja za enkrat Dne 5. Novembra »Domoljub« plasirajo samo polovino, ako kupujete kmetijske po-trebušnice ali prodajete svoje pridelke ali kmetijsko poslovanje obratite pomoljubnikom ali vlasnikom in narobe.

Borštiki pomoljub

in vajenec, poltenih starišev se srejmata takoj (z vso oskrbo). Franc P. Češman krovat objedovalnega orodja Mesec.

Hlapca in deblo

v starosti 18—30 let, sprejemem — Urbancič Iv. a. p. Brezovica 9.

Bumeriki milja

in 5 kamnov napredaj. Naslov v uravni pod št. 1330.

Deblo sprejme Franc Kucler, izdelovatelj harmonik, Dragoševič p. Vrhniku.

Genovi

dobro obraščen, prečlan, Omer Janez, Sp. Pirnike 38, p. Medvedje.

Majšte posestvo

v litijskem ali novo-mesničkem okraju, kjer se redijo lahko 2 krave in 2 prakse, kupim Plačam s brezni, krajšico s tudiščico (sovjilico) v Lubljani. Ponudbe pod »Lilija« št. 1024 na uravni Domoljuba.

Bumeriki deblo

srednjih let, vajena gospodinjstva in vsega poljskega dela, vše službe. Najraje v ljubljansko okolico. Dopise je poslati na Julko Pečjak, Medvedek 33, v. Tržiče pri Mokronogu Dolensko.

Obeljeno in neobeljeno

Sljube, kulturne vrbe
amerikankele sediške proda Jos. Zupanc, Plju

Pred sodištem. — Sodnik: »Kako to, da ste ukradli denar, draguljev pa ne?« — »Križ božji, gospod sodnik, zdiš pa še vi začenjate s tem, saj sem jih že od žene na ta račun dovolj slišal!«

Koruza za vstopnino v cirkus. V Kiskeresu na Madjarskem je gostoval neki cirkus. Prebivalstvo kraja pa je zaradi slabih gospodarskih razmer tako obubožano, da nimajo starši niti toliko, da bi dali otrokom za vstopnino v menažerijo. Ravnateljstvo cirkusa je dalo zato razglasiti, da prinese vsak otrok namesto vstopnine lahko po dvanaest Horov koruze. Ideja je imela popoln uspeh. K predstavi je prišlo nad tisoč otrok, ki so vsi plačali vstopnino v koruznih štorih. Pred cirkusom je narasla koruza v ogromen kup in ravnatelj podjetja je imel dosti truda, da je pospravil vso koruzno vstopnino.

Najstrijši skrb. — »... Točaj, ki je sopna glasovilige letalice! To je pa res zanimljivo! Pa je veje mi, ali nimata nikakve strahu, kadar se vel mod tako divje preverja po zraku?« — »Seveda pa nimam. Moj moč ima namreč tako grob rezido, da ima po vseh šeplih raztresen — drobil!«

Zahvala.

Ker mi je »KARITAS« po materini smrti izplačala eno zavarovanje vase, se ji zelo zahvaljujem. To koristimo in potrebova namenite, ki temelji na potrošnoma varni podlagi, vsem najboljje priporavnem.

Selce, dne 21. januarja 1934.

Ornits Jakob, L. r.

Sport. — »Edino zdravilo proti debelosti je pravilno učenje sporta. Jaz ga gojam že 20 let. — Kakšen sport pa gojijo? — »Poleg znamke držame.«

BRINJE laško in istrsko sudi na sijeteleje
F. POGAČNIK d. s. s.
Ljubljana (Dunajska) Tyrševa 67 (nepreti mimo)

Pri zdravniku. — »Ali vas pogovor prime?« — »Vsakih deset minut, gospod doktor.« — »Kaj dolgo pa trajajo bolezine?« — »Približno pol meseca.«

Manufakturo

po nizki ceni in v veliki izbiri. Vam nudi

Oblačilnica za Slovenijo

(v hiši Gospodarske zvere)

hranilne knjižice

članic Zadržalne zvere Ljubljana

O zdravi pameti ni gorora. — »Rudi, ali se počeli z menoj iz-ljubeljni ali po zdravi pameti?« — »Dušica, o zdravi pameti tu ne more biti gorora.«

Zahvala.

Z izplačilo cele zavarovane vase po materini oziroma letni smrti se zavarovanju »KARITAS« najlepje zahvaljujem.

Tržič, dne 10 februarja 1934

Stefle Apolenija, L. r.
Stefle Karol, L. r.

Moderna dama. — »Pustim vas v gledališče izjemoma, čeprav se je predstava že začela. Prosim vas samo, da vstopite čim tiše.« — »Zakaj pa? Eti v gledališču že vasi spe?«

Za Vas imamo

Violine D 65 | gitare D 75
Mandoline D 95 | Harmonike D 65
Tambure D 65 | Gramofon D 65

Zahvaljujte brezplačni katalog.

MEINEL & HIROLD

tovarna glasnic, prodaja
podjetnika MARIHOR št. 197.

Dobra kara. — »No, prijatelj, kako si pa zadovoljen pri svoji gospodinji s kavo?« — »Že gre. Mleko dam mački, sladkor psu, kar pa ostane, imam za britje.«

Nov jetinci. — Nov gost v jetinci se obrne k pazaču, rekoč: »Povejte mi, kje je izhod za silo, če bi gorelo.«

Kočljivo vprašanje. — »Katero izmed najsmatrate za starejšo, g. doktor?« — »Skoro bi dejal da sta dvojčki.«